

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno med tedne in praznike.

Imenitni: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijaki in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poreke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 334.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

„Pri morebitnem povzpetju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 25% po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.“

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K. Poština plačana v gotovini.

Generalni konzul čehoslovaške republike dr. Otakar Beneš:

Prvo leto konzulata čehoslovaške republike v Ljubljani.

Ko sem dne 13. junija 1920. prisel v Ljubljano, da bi kot generalni konzul čehoslovaške republike, potrjen po jugoslovnski vladi, tu uredil in uvedel v delovanje novo ustanovljeni konzulat čehoslovaške republike, sta se mi izpolnili na mah dve vroči želji. Predvsem, da sem mogel vse svoje sile posvetiti svoji novo osvobodjeni čehoslovaški domovini, v drugi vrsti pa, da sem mogel to storiti med jugoslovenci, katere sem za časa svetovne vojne s 3letnim bivanjem iskreno vzljubil. Posloval sem med njimi v vojnem času od junija 1915 do julija 1918 kot vojaški avditor dve leti v Tuzli (Bosni), nastopno leto pa v Šibeniku, v Splitu in Dubrovniku. Kakor hitro sem se udomačil med jugoslovenci, sem spoznal, da brate jugoslovenci po veliki večini obvladujejo iste nadeje in aspiracije, kakor nas čehoslovake, vsled česar sem napram vsem, s katerimi so me spajala jednaka stremeljenja — in bila je to pretežna večina jugoslovnskih častnikov in civilnih znancev — vzplamtel v hvaležni udanosti in ljubezni ter sklenil z njimi trajno in odkritosrčno prijateljstvo. Kako čudo, ako sem se kot čehoslovak v tej dragi in mili mi družbi čutil kakor med svojimi in ako je jugoslovija postala moj drugi dom, tako da sem se v juliju 1918, ko sem bil premeščen v Krakov, zares s težkim sreem v Dubrovniku poslovil od bratov jugoslovenov. Ali s tem vezi, ki so me družile z jugoslovenci, niso bile nikakor prerusene. Dopisovali smo si večkrat in izdatno in po srečnem prevratu leta 1918 me je obvladala samo jedna želja, da bi si mogel skoro ogledati osvobodeno jugoslovijo. Ta želja se je izpolnila na nepričakovan način, kajti dne 13. junija 1920, sem prisel v Ljubljano, osvobodeno jugoslovijo ne kot privatnik, marveč kot oficijelni zastopnik svoje ravnokar os-

vobojene domovine. Z navdušenjem sem se lotil dela in priznati moram, da sem takoj ob pričetku svojega poslovanja našel pri vseh bratih jugoslovenih kar najsrčnejši sprejem. Prve dni našega novo ustanovljenega konzulata je zelo kalila v Ljubljani vladajoča stanovanjska kriza. Ni bilo torej takoj pri rokah primernih prostorov za naš konzulat in tako smo morali prve dni uradovati v hotelu Union. Iz resne te situacije pa nas je kmalu rešila ljubeznjivost župana mesta Ljubljane, g. dr. Ivana Tavčarja in cele njegove rodbine. V svoji znani naklonjenosti do čehoslovaškega naroda nam je ponudil g. dr. Tavčar na preljubeznjiv način iz svoje ga lastnega nagiba zavetje v prvem nadstropju svojega doma na Bregu št. 8., kjer so dotlej stanovali njegovi sinovi. Oddaja teh prostorov nam v najem se je izvršila seveda v neprilog udobnosti cele njegove rodbine, vsled česar mora biti konzulat čehosl. republike v Ljubljani g. županu dr. Tavčarju, kakor tudi njegovim gospej soprogi in sinom iskreno hvaležen. Imajoč sedaj uradne prostore, se je mogel konzulat takoj posvetiti delu, ki ga je čakalo.

Te naloge se dajo razdeliti na tri vrste in dovoljeno naj mi bo, samo na kratko naznačiti, kaj je konzulat čehoslovaške republike v tem pogledu izvršil in kaj bi se dalo v bodoče še poskrbeti ali izpremeniti.

Prva naloga konzulata se nanaša na kulturno polje. V tem oziru je bilo glavno stremeljenje konzulata, da bi bili kulturni stiki med obema bratskima narodoma, jugoslovnskim in čehoslovaškim, kar najtesnejši in najizdatnejši. V tem stremeljenju so podpirali konzulat najučinkovitejše vsi tukajšnji jugoslovnski in čehoslovaški činitelji tako, da so se prvo leto ne le obdr-

žale obstoječe zveze, marveč da so bili navezani stiki tudi na mnogih novih točkah kjer jih dosedaj še ni bilo. Dela se lepo sedaj na kulturni pogodbi, ki bi analogično kakor sklenjena vojaška in trgovska pogodba združevala jugoslovijo in čehoslovako na kulturnem, literarnem in umetniškem polju. V tej smeri bosta vršili neprecenljivo pomoč tudi čehoslovaška komisija in jugoslovnska-čehoslovaška liga, ki so ju tukajšnji prijatelji čehoslovaškega naroda v utrditev kulturnih stikov med obema narodoma baš ustanovili. Ob tej priliki se moram s hvaležnostjo spominjati tukajšnjega javnega tiska, ki je do brovoljno in nepristransko vedno priobčeval poročila o znamenitih dogodkih čehoslovaškega življenja in je navdušeno gojil jugoslovnsko čehoslovaško vzajemnost.

Druga važna naloga konzularnega delovanja se razteza na trgovske in gospodarske stvari. V tej smeri se je sicer že mnogo doseglo ali more se še mnogo doseči. Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev čaka mnogo dela, kjer bi se sodelovanje čehoslovaških trgovcev, industrijalcev in tehnikov moglo uveljaviti. Navajam samo industrijalizacijo zemljedelstva, elektrifikacijo, vodne ceste, železnice, mostove, izpopolnjevanje obstoječe in zgradbo nove industrije itd. V vseh teh strokah bi se mogla visoko razvita češka industrija, kakor tudi češki tehnik, industrijalci in trgovci bi se mogli v prospeh obeh držav kar najbolj uveljaviti. Ne smemo pa prikriti, da zadeva čehoslovaško prizadevanje v tej smeri na znatne težkoče, kajti trgovske in gospodarske razmere v zemljah, sedaj jugoslovnskih, so se razvijale pred vojno v škodo češke industrije in trgovine, ker so bile pod prejšnjim režimom in pod njegovo gospodarsko politiko orijentirane na druge trge. Ta prejšnja mnogolletna tradicija se drži naravno tudi sedaj po vojni, vsled česar se stavi sodelovanju čehoslovaške industrije znatne ovire. Kajti samo tako si je mogoče raztolmačiti dejstvo,

da je baš jugoslovija, kamor bi mogla čehoslovaška oddati četrtino vsega svojega izvoza, udeležena na izvozu iz čehoslovaške republike samo z malo vsoto v primeri z drugimi državami, na katere ni vezana s tako bratskimi vezmi. Poleg predvojnih tradicij so krivi na tem tudi dosednji nedostaki v železniškem prometu, zviševanje carine, uvedba novih davkov (luskus) in podobno in ne v zadnji vrsti tudi valutne razlike. In vendar je jugoslovija, ta neizčrpni vir gospodarskih izdelkov, naravnost vezana na industrijalno silno razvito čehoslovaško in obratno! Kljub navedenim težkočam izvažamo vendar v jugoslovijo v znatni meri tekstilno blago, konfekcijo, barve, lake, stekleno in porcelansko blago, vse stroje in orodje, železninarsko blago, igrače, ke, papir, obutev, perilo, rokavice, gumbe itd. itd. Za to smo iz jugoslovije izvažali v glavnem surovine in gospodarske izdelke. Ako tudi trgovina med našima prijateljskima državama ni dosegla še svoje najvišje stopnje, se vendar razvijajo razmere povsem zadovoljivo, in na čehoslovaških trgovcih je, da bi se s prilagodenjem jugoslovenkim tržnim razmeram s kulanco in ponudbo preudarnega kredita usposobili, da se postavijo po robu konkurenci, če treba tudi močnejših narodov, ki ne uživajo ugodnosti slovanske vzajemnosti. V tem pogledu sta blagodejno učinkovala oba vzorčna velesemnja jeseni 1920 in spomladi 1921 v Pragi, ki sta privabila tudi mnogo jugoslovnskih kupcev. Trgovinski obrat, ki je bil sklenjen z jugoslovnske strani na obeh razstavah, je zelo izdaten in zadovoljiv. Z velikimi nadejmi se treba ozirati tudi na projektirani velesemnji, ki se bo vršil v avgustu t. l. v Ljubljani in ki gotovo privabi veliko množico čehoslovaških razstavljalcev in trgovcev. Glede vseh teh zadev je razvil tukajšnji konzulat intenzivno delavnost, ki je v znatni meri prispevala k ugodnemu uspehu. Pri tem je imel konzulat olajšano delo z uveljavljenjem trgovskega in carinskega dogovora Če-

škoslovaške republike s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor tudi pogodbe o začasnih pripravah trgovskih stikov med obema državama dogovorno o kontingentu blaga za izvoz oziroma uvoz. Vsi jugoslovnski uradi, s katerimi je prišel čehoslovaški konzulat v Ljubljani izvršujoč svoje agende, doslej v stik, so mu šli vedno najblagovoljnejše na roko, tako da je konzulat vsem tem dolžan toplo zahvalo. To velja posebno za Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani, ki nam je bila vedno rada in s pomočjo postrežljivo na dispozicijo, tako da se je mnoga nastala težkoča igraje odstranila. Za vsoto naklonjenosti izreka konzulat Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani svojo odkrito zahvalo. Podrobnejše opisovanje dosednjega konzularnega delovanja v trgovskem pogledu bi ne bilo oportuno pa tudi ne mogoče, radi tega se takoj obračam k tretjemu konzularnemu delovanju, to je k političnemu delovanju.

V tem pogledu se je udeleževal vseh slavnosti in manifestacij, ki so se vršile v obsežju deželne vlade za Slovenijo ob priliki proslave osvoboditve jugoslovnskega naroda in enako je sam prijel proslave obletnice znamenitih dogodkov, tičočih se osvoboditve čehoslovaškega naroda in republike. Navajam samo nekatere: proslavo 28. septembra t. l., proslavo spomina umrlega prijatelja in zaščitnika naših narodov prof. Arnošta Denisa in proslavo 13. aprila 1918, dneva ko je bilo proglašeno zgodovinsko geslo: Zvestoba za zvestobo! Vsled zelo obilne in navdušene udeležbe s strani tukajšnje jugoslovenke družbe morem s ponosom in zadovoljenjem izjaviti, da so se te proslave izvršile sijajno in so prispevale, da se je kolikor mogoče še srčnejše razvilo prijateljsko razmerje med čehoslovaško in jugoslovenko družbo. Zlasti je treba omeniti navdušen sprejem našega znanjlega ministra dr. Edvarda Beneša ob priliki njegovega prihoda v jugoslovijo meseca februarja lanskega leta. Cela oficijelna in neoficijelna

P. V. B.:

Izlet v Reims in na francosko bojišče.

Točno ob sedmih zjutraj se nas je zbrala velika slovanska družba na Gare de l'Est v Parizu, mednarodni dijaški krožek, da se peljemo na francosko bojišče. Propagandni odsek zunanjega ministrstva, čegar gostje smo bili, nam je dal na razpolago francoskega častnika, ki se je boril na krajih, katere smo imeli obiskati. Večina gostov so bili čehoslovaki in čehoslovačkinje, a tudi jugoslovenov se nas je zbralo sedem, en Srb, en Hrvat in pet Slovencev.

Vožnja po francoskih železnica je prav udobna. Ker je dovolj vlakov, ni nobenega navala, nobenega prerivanja po kolodvorih, tudi če se pride 2 minuti pred odhodom vlaka, se dobi prostor: idealne razmere, kakor so bile včasih tudi pri nas, pred vojsko. Kdor si pa hoče v Franciji vendarle zagotoviti sedež, dobi na zahtevo zajedno s karto sedežni listek, na njem zapisana številka vlaka, dan in čas odhoda, številko vagona in sedeža. Tak sedežni listek je zastoj in dotični sedež v vozu je znanomovan, da je zavzet. Isto sem opazil v Nemški Avstriji. Vagoni so čisti, snažni, v vsakem vodu za umivanje, čista brisača, higijenični razdeljevalec mila. Kdaj bomo imeli vse to mi na naših železnica? ...

In še nekaj zanimivost, kar sem opazil v vagonih: napise na oknih, vratih itd. v francoskem, angleškem, italijanskem in nemškem jeziku, da, na parni kurjavi celo samo v francoskem

in nemškem jeziku! To na čisto francoski progi, na vagonih, ki ne vozijo čez mejo, v »rapide Pariz-Reims«. Oni, ki pozna Francoze samo iz nemških knjig in časopisov, bi se čudil, da francoski šovinizem dopusti kaj takega in to še celo po vojni. Kdor jih pa pozna od blizu ve, da izvirajo vsa nemška poročila o Francozih in njih šegah iz nizkotnega sovraštva in stremeljenja, oblatiti vsako kulturo, ki se ne klanja nemški hegemoniji. Kdor živi med Francozi, kmalu opazi, da je šovinizma prav malo najti med njimi, preveč so pravični napram drugim narodom, kakor da bi se udajali šovinističnim idejam. Toliko vem, da ko sem se vozil pred tremi meseci skozi Nemčijo in Avstrijo, nisem opazil v vagonih nikjer kakega napisa v tujih jezikih, pač pa pri nas doma, a tu so bili prečrtani, pomazani, izbrisani ...

Da, pač marsikaj se mora pri nas spremeniti ...

Od Pariza do Reimsa je 156 km, brzovlak jih prevozi v dveh urah, kar odgovarja povprečni hitrosti 80 km na uro in to je precej. Sicer se na nobeni postaji ne vstavi, a voz mimo kolodvorov le z zmanjšano hitrostjo, na prostem polju seveda povsod nad 100 kilometrov.

Železnica pelje ob Marni, ki je znana po takozvani »bataille de la Marne«, bitki septembra 1914., v kateri je bil nemški naval proti Parizu vržen daleč nazaj in ki je takorekoč že odločila usodo svetovne vojne. Kake važnosti je bila ta francoska zmaga, nam kaže dejstvo, da so takrat prvi nemški oddelki prišli že čez mesto Meaux in se približali Parizu na 30 km.

Za La Ferté-Milon, kjer je bil rojen pesnik Racine, se peljemo prvič čez fronto in opazimo opustošene kraje in gozdove. Vozimo se skozi kraje, ki so jih večkrat omenjala francoska in nemška bojna poročila: Fère-en-Tardenois, dolina reke Ourcq, dolina reke Vesle, Mont Notre-Dame, Fismes. Tik pred Reimsom križamo drugič vojno črto. Na kolodvoru v Reimsu nas čakajo avtomobili, ki so nam jih dali na razpolago, in odpeljejo se po mestu in ogledujemo razvaline.

Reims je za Parizom najznamenitejše francosko mesto, danes se imenuje mučeniško mesto »la cité martyre«. Štelo je pred vojno 110.000 prebivalcev in bilo znamenito po svojih tovarnah za šampanjec in volno in po svojem lectu. (Pain d'épices.)

Danes je žalostna razvalina. Pri prvem navalu Nemcev leta 1914. so ga ti zasedli, a le za teden dni. Francozi so jih vrgli ven in vso vojsko je tvoril Reims in okolica nekaj nos francoske bojne črte, ki je molel v nemške linije. Svetovnoznan katedralo, najlepšo francosko cerkev in morda najlepšo gotško cerkev sploh, so Nemci nalašč razdejali. Ta cerkev, ki sestoji iz treh ladij, je bila sezidana v letih 1211—41. Prekrasna je zapadna fasada s tremi globokimi portali, veliko rozeto in galerijo nad njo, žalibog je tako poškodovana, da je ne bo več mogoče popraviti. Stola sta 81½ m visoka in sezidana v 14. stoletju. Reliiefi in kipi, s katerimi je cerkev zunaj in znotraj bogato obložena in ki so mojstrsko delo srednjeveške umetnosti, so večinoma poškodovani zaradi nemškega obstreljevanja. Pri glavnem oltarju so bili kronani francoski kralji. Pri kronanju

Karla VII. leta 1429. mu je stala Jeanne d'Arc, devica orleanska, s svojo zastavo ob strani. Na tem mestu so ji postavili 1909. kip v naravni velikosti iz bronce, slonove kosti in mramorja.

Evangeliji, ki so ga rabili pri kronanju, je bil krasno vezan in okrašen z zlatom in dragimi kamni. Najbolj zanimivo je pa to, da je bil pisan v slovanskem jeziku in s slovanskimi črkami (glagolico), a za časa revolucije se je izgubil in ne vemo dosedaj nič natančnejšega o njem.

Da bi krasno katedralo, kolikor mogoče obvarovali, so Francozi spravili iz nje vse na varno, kar se je sploh dalo odnesti in jo spremenili v bolnišnico za ranjene Francoze in Nemce in razobesili na stolpih zastavo rdečega križa. Razven tega so začeli vse kipe in reliefe oblagati z vrečami cementa, da jih ne bi poškodovali odlomki izstrelkov. Da so mogli to storiti tudi visoko na stolpih, so zgradili v ta namen tramovje. To so Nemci vzeli za pretežvo, da imajo Francozi v stolpih katedrale opazovalni oddelke in so javili že v naprej po brzojavah, ki so jih dali tudi priobčiti po vseh svojih časopisih, da jih Francozi na ta način prisilijo obstreljevati katedralo.

Zaman so Francozi pošiljali eno brezično brzojavko za drugo in v njih razložili, čemu je to provizorno tramovje, zaman so javljali, da ne služi katedrala v opazovanje, ampak da je v nji samo francosko-nemška bolnica za ranjence, zaman je na njej plapolala nevtralna zastava rdečega križa ...

19. septembra 1914. ob petih popoldne so začele padati na katedralo vžigalne granate, vžigale tramovje, vžigale streho, ki se je podrla na ra-

njenje, katerih niso mogli vseh rešiti. Danes je katedrala žalostna ruina. Pač se bo dala popraviti, ker zdovje šestotisoč, a okrasni, kipi, reliefi, streha, vse je uničeno.

Za uničevanje umetniških stavb v Franciji so imeli Nemci posebno metodo. Nalaseh jih niso hoteli uničiti popote noma, kar bi lahko storili, samo toliko da so jih do dna poškodovali in s tem pokazali svoje mišljenje. Tako bi bili napr. katedralo lahko s par velikimi granatami porušili do tal a to ni bilo njih namen. Streljali so nam samo z vžigalnimi granatami, hoteli so jo samo pokvariti, uničiti ne lepo. In tako bo stala katedrala še stoletja naprej ogromen invalid, ki nemo govori francosko: »Poglejte moje rane, pa bodite složni, bodite močni, ljubite se med seboj, ljubite svojo domovino! Gorje nam, če tega ne boste storili, pravili se bo barbar in uničil vse!«

Tudi spomenik Jeanne d'Arc na konju pred katedralo so Francozi spravili na varno, avgusta letos ga bodo slovesno pripeljali nazaj in spet postavili.

Del mesta okoli katedrale z zgodovinsko znamenitimi poslopji in srednjega veka je zaradi nemškega obstreljevanja največ trpel in je skoraj popolnoma porušen, čaravno je bil 8 km oddaljen od nemških pozicij, medtem ko so zahodni in južni deli mesta, ki so bili le 3 km oddaljeni od neprotne nemške linije, precej intaktni. Iz tega se spet jasno razvidi, da so Nemci nalašč obstreljevali zgodovinske spomenike.

(Konec prihodnjega)

Jugoslovenska javnost je takrat navdušeno izrazila svoje priznanje in hvaležnost, ki jo je dolžna ministru dr. Benešu za njegovo osvobodilno delo v prosep obeh naših združenih držav in narodov.

In tako moremo, ne da bi se precejnjevati, trditi, da ima konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani popoln vzrok, da se ozira na prvo leto svojega delovanja v Ljubljani z vsem zadovoljstvom. Zahvala za to pa gre izključno vsej tukajšnji jugoslovenski javnosti, ki je na tako učinkoviti in v resnici bratski način podpirala konzularno delovanje. To je zopet nov dokaz, da dosega ta enotnost in zvestim sodelovanjem oba naroda najlepše uspehe in blagodejne rezultate. Spominjajoč se navdušenega sodelovanja v bivših dneh suženjstva, delujemo tudi v dneh končno pridobljene svobode enotno in zvesto v blagor obeh osvobojenih narodov in držav, zavedajoč se tega, da concordia parvae res crescunt discordia

magna dilabuntur. Ako se bosta oba naša bratska naroda tudi nadalje vedno držala pravice, ako bosta vedno vodena v duhu prave demokratske svobode, ki ima globoko razumevanje in srce pristopno za opravičene socijalne potrebe in stremeljenja, ki jih prinaša moderna doba, in ako bosta kakor v preteklih časih zvesta svojim starim preizkušenim slovanskim idealom, ki so ju doslej vodili k zmagi, pa se jima v resnici ni bati za njuno bodočnost. Ugodni ali neugodni razvoj naše usode leži popolnoma v naših rokah — to imejmo pri svojem nadaljnjem političnem delovanju vedno v mislih! Torej obdržimo si težko pridobljeno svobodo svojih narodov z ljubeznijo do pravice, z ljubeznijo do dela in z ljubeznijo do slovanstva, pa si s tem izgradimo take temelje za svoji osvobodjeni državi, da ju tudi največja zloba in časovna neugodnost pa tudi nikak sovražnik ne premaga.

Medicinska fakulteta.

II.

Posebno težavo, mislijo nekateri, bi povzročevala medicinska fakulteta zaradi potrebnih prostorov. Jaz ne vidim nobenih težav. Za medicinsko fakulteto potrebujemo prostore za anatomijo, patološko anatomijo, fiziologijo, histologijo. Za prvo potrebo imamo za to potrebne prostore pripravljene in tudi učne moči. V bližini bolnišnice je gluho nemnica in pa azil Kranjske hranilnice. Oba zavoda se lahko takoj premostita k usmiljenim bratom v Novo mesto, treba je le s tem redom stopiti v dogovor. Da so ti zavodi »ustanovae«, nima nobenega pomena. S premostitvijo se ustanova ne prekine, in izredni časi imajo tudi izredne potrebe. »Prisilna delavnica« je bila tudi ustanova in vendar se je preuredila, ker je bila nujna potreba, v zavod za umobolne. Če se tedaj izprazni omenjena dva zavoda, dobi se v gluho nemnico prostor za dermatološko kliniko, terološki in farmakološki institut. Porodnišnica in pa ginekološki oddelek se premostita v azil in se tam otvori klinika. Sedanjí dermatološki pavilon se porabi za otološko kliniko, sedanjí ginekološki oddelek pa za zdravniško osebo. Medicinski in kirurški oddelek sta pa za dosti prostorna, kakor tudi okulistični pavilon in pa psihiatrični oddelek (treba bo le nekaterih prezidav), da se v njih nastanejo dotične klinike. Za sodno medicino bi se tudi uporabil patološki institut. Nobeno drugo mesto ne razpolaga s tako ugodnimi razmerami kakor ravno Ljubljana. Treba je imeti le resne in dobre volje, vzajemnega delovanja brez ljubosumnosti, pa bo vse šlo.

Učni moči imamo tudi na razpolago. Ako pridejo sedaj iz naše bolnišnice dobro izveščani zdravniki, bodo tudi pod vodstvom teh

zdravniških moči, ki so sekundarje izveščali, izšli dobri medicinci. Druga za začetek ne zahtevamo. Kaj smo se pa mi učili pod vodstvom svetovnoznanih korifej na Dunaju in v Gradcu? Le praktične reči. Znanstveno bodo pa ti voditelji klinik že delali, samo prilika se jim mora dati.

Za anatomijo, histologijo in patološko anatomijo imamo učne moči. Interna je zastopana po docentu dr. Matkutu in primariju dr. Jenku; kirurgija pa primariju dr. Šlajmerju, starosti kirurgov, ki ima svetovno ime, primariju dr. Dergancu, primariju dr. Stojcu, primariju dr. Černiču; dermatologija in serologija po docentu dr. Šavniku; okulistika po primariju dr. Dernovšku in dr. Ješetu; ginekologija po prof. dr. Zalokarju; psihiatrija po prof. dr. Šerku in docentu primariju dr. Robidi; otologija in laryngologija po primariju dr. Pogačniku. Farmakološki in pa sodno medicinski oddelek bo treba zasedati, pa imamo vso fakulteto skupaj. Mladih inteligentnih strokovnih zdravnikov za asistentska mesta je tudi na razpolago, tako da pod nobenim pogojem ne pridemo v zadrego.

Glede učnih knjig bi za sedaj morali rabiti v prvi vrsti nemške knjige, dotični profesor predavatelj pa mora izdati svoja skripta. Takoj se mora konstituirati znanstveni odsek univerz, ki bi imeli edino to nalogo, ustvariti enotno terminologijo za nas Jugoslovane. Ko je to dovršeno, ni nobene ovire, da bi se dobro spisana knjiga ne rabila v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Na ta način se bo mladina zblíževala v znanstvenem stremeljenju in pripadali bodo centralisti in avtonomisti v desetih letih — zgodovini.

P. V. B.:

Anglija in Italija zoper Francijo.

(Zanimiv ameriški članek.)

V Parizu, 4. junija.

Veliko zanimanje je vzbudil članek, ki je izšel v ameriški izdaji »New York Herald«. Spisal ga je M. Frank Simons, ki ga smatrajo Amerikanci za najbolj poučnega strokovnjaka v vprašanih znanstvenih politikah. Ta članek se bavi s francosko-britanskim konfliktom od podpisa mirovne pogodbe sem do dogodkov v Gornji Šleski, in pravi, da se Anglija boji vpliva Francije in da njena naklonjenost proti Nemčiji ne izvira niti iz umerjenosti niti iz velikodušnosti. Francija ima že v posesti lorrainske rudokope in Anglija noče, da bi se Francija polastila tudi še ruhrskih premogokopov.

Angleški državniki so si prizadevali od mirovne konference sem, zmanjšati francosko moč in so se posluževali kot orodja Združenih držav in Italije. Uporabili so 14 Wilsonovih točk, da so skušali onemogočiti Franciji zasedo sarreskega ozemlja in levega renskega brega in motili francosko ekspanzijo v Orijentu, predvsem v Siriji. Lloyd George se je zaporedoma postavil na Francozom nasprotno stališče v zadevah Gdanska in Zgornje Šlezije. K sreči je omogočilo sodelovanje generala Weyganda, francoskih častnikov in poslanika Jusseranda da se je paraliziral angleški vpliv.

Sovražnost Italije napram Franciji se da razumeti iz ciljev in zgodovinskih razlogov, ki jih ima Italija na francoskih posestvih v severni Afriki. Na drugi strani je bilo na stališču Clemenceauja proti rimo-

ski vladi nerodno. Italija je bila užaljena, a ne smemo pozabiti, da je pustila prosto roko d'Annunziju na Reki in zahtevala aneksijo 300.000 tirolskih Nemcev in 400.000 Slovencev v Trstu in ob Adriji. Skratka, Anglija in Italija hočeta močno in združeno Nemčijo samo zaradi tega, da oslabiljo Francijo.

Amerikansko obinstvo je bilo tako naivno, da je verjelo tujim vstem; občuduje Garibaldi, a Korfanty je drugi Garibaldi. Zažbogar pa novice, ki prihajajo iz Londona, slikajo Korfantija kot zločinca in uničevalca miru. Za časa mirovne konference je amerikansko obinstvo sprejelo gotove informacije z isto naivnostjo in nikdar ni vedelo, za kaj gre v resnici.

Anglija, ki zahteva pravice narodne samoodločbe, kadar gre za Sirijo in Zgornjo Šlezijo, noče ničesar slišati o njej, če se govori o Indiji, Iraku ali Egiptu. Da more maskirati svoje lastne cilje, skuša denuncirati takozvani francoski militarizem. Vse to kaže jasno, da je krenila Anglija nazaj na pot svoje stare politike, in Združene države se je bodo pač čuvala v trenutku, ko bodo zavzele spet svoj sedež v vrhovnem svetu.

Ta članek M. Franka Simonsa je za nas Jugoslovane zelo aktualen. Iz njega razvidimo grupacijo velesil v Evropi: na eni strani Italija in Nemčija z Anglijo, na drugi Francija. Italija nam je do sedaj vzela, kolikor je mogla in nam na vse načine kaže, kako nam bo

škoditi, kako nas hoče uničiti. Nemčija, ki bo v najkrajšem času združena z Avstrijo, zasleduje, kakor pred vojno, svojo ekspanzivno politiko proti vzhodu, proti Adriji, proti Orijentu. Pot tja ji bo pa šele takrat odprta, ko bo pogazila Slovence in Hrvate... Le kdor je slep in hoče uničiti našo tako krvavo priboreno svobodo, je danes še separatist. Naš spas je samo v najožjem sodelovanju vseh treh plemen, v močni zedinjeni Jugoslaviji, zaveznici Francije.

Politične vesti.

Ustava se proglašaj na Kosovem! Z vso gotovostjo se računa na to, da bo ustava v skupščini do konca tega meseca končno veljavno sprejeta. Za ta slučaj ima ministri predsednik Nikola Pašić namen predložiti velike svečanosti na Kosovem polju, katerih se udeležijo prestolonaslednik regent Aleksander s vso vlado, s poslanci ustavotvorne skupščine in zastopniki tujih držav. Na Vidov dan dne 28. t. m. potem podpisu regenta Aleksandra na slovesen način ustavo. Beogradski »Politika« piše, komentirujoč to vest: »Ako se ta duhovita in lepa misel gospoda Pašića uresniči, bodo dobile te svečanosti svoj popoln državno politični in zgodovinski značaj. Tako se bodo na Kosovem na Vidov dan zopet udarili temelji onemu, kar je bilo na njem tako tragično razrušeno na Vidov dan leta 1896.«

Antanta odklonila za enkrat naše zahteve za regulacijo meje na Koroskem? Beogradski časopisje je poročalo že v četrtek 9. t. m., da je prole naša vlada iz Pariza obvestilo, da se naše zahteve za regulacijo meje z a s e d a j ne morejo sprejeti, ker se mora antanta ozirati tudi na razmere v Avstriji. O tem so poročali tudi zagrebški listi že večeraj zjutraj.

Razkola v radikalni stranki ni! Sarajevo, 10. junija. Večera je bilo tukaj zborovanje radikalne stranke, na katerem so poslanci dr. Spalajković, dr. Srakić in dr. Pečanaš pojasnili svoje stališče in govorili o splošni politični situaciji. Ministrskemu predsedniku Pašiću se je poslala pozdravna brošurka: Člani radikalne stranke, ki so na današnjem zborovanju v Sarajevu z odobravanjem sprejeli poročilo svojih poslancev o politični situaciji. Vam izjavljajo popolno zaupanje ter odobravanje Vaše postopanje, delo in taktiko v vseh političnih vprašanjih, ki se danes rešujejo, v polnem zaupanju, da bo radikalna stranka po Vašem modrem vodstvu privedla našo zedinjeno in veliko domovino do sreče in blagostanja, kakor je dovedla nekdanjo malo, toda slavno Srbijo.

V parlamentarnih klubih. Zagreb, 10. junija. »Riječ« poroča: Seja demokratskega kluba, ki bi imela biti danes dopoldne, se je odgodila na jutro ob 16. Zemljaradniški klub se je danes dopoldne posvetoval in sklenil, da morajo klubovi člani prisostvovati sejam ustavotvorne skupščine. Klubova seja se bo nadaljevala dopoldne ob 15. Muslimanski klub ni imel seje, ker njegovi člani še niso prišli v Beograd. Imel bo svojo sejo v sredo popoldne ter bo vzel v pretepes poročilo muslimanskih ministrov o izvršenem sporazumu z vlado. Kakor doznava dopisnik »Riječ«, se je prednjem 60 milijonov dinarjev že nakazal agrarni direktorji v Sarajevu. Tudi komunisti so imeli danes dopoldne sejo, na kateri so govorili o odloku vlade, ki je na svoji zadnji seji sklenila, da na zahteve komunistov ne bo odgovorila. Klubovi sklepi so tajni, vendar pa se v Beogradu govori, da bodo komunistični poslanci zapustili skupščino.

Diplomatska služba. Ministrstvo za zunanje stvari bo sprejelo v diplomatsko in konzularno službo gotovo število Hrvatov in Slovencev. V zvezi s tem se pripravka nova razporeditev v diplomatski in konzularni službi.

Rimska konferenca. Pod tem naslovom prinaša beogradski »Epos« zanimiv intervju z našim delegatom na rimski konferenci dr. O. Rybářem, iz katerega posebej namo samo najzanimivejše točke. Na vprašanje, o katerih vprašanjih se razpravlja na konferenci, je odgovoril dr. Rybář: Konferenca se je sestala v glavnem radi tega, da reši vprašanja o razdelitvi arhivov, historičnih dokumentov, registratur itd. Nadalje se razpravlja o razmerah, ki so nastale v sled navedbe sekretarov med vojno, o državljanstvu fizičnih in pravnih oseb, kakor tudi o podelitvi imovine javnih in pravnih oseb. V tem vprašanju je nastal velik spor izmed Avstrije z jedne strani in zaveznikov z druge, ker so zavezniki želeli med javne in pravne osebe v prvi vrsti pokrajine in občine, dokim je Avstrija zahtevala da se ta laraz omeji na neke javne institucije. Razpravljal se je nadalje o fideikomisih, o veljavnosti pogodb in dogovorov, sklenjenih pred 1. novembrom 1918 med pripadniki vseh držav in državljani Avstro-Ogrske, nadalje o finančnih ureditvah glede novih davkov, ki so nastali valed potrebe po polomu Avstro-Ogrske. Posebno zanimivo je bilo vprašanje o valuti in o kursu, po katerem bi imeli dolžniki, pripadniki zaveznikov, plaševati državljanom avstrijskih nasledstvenih davkov svoje dolgeve. — Na vprašanje, ali se je vprašanje valute in kursa rešilo na tej konferenci in na kak način, je odgovoril naš delegat: To vprašanje je v senžermenskem dogovoru rešeno samo glede odnosov med zavezniki in državami. Na rimski konferenci se je pokazalo, da se to

vprašanje ne more rešiti generalno, nego da je treba prepustiti poedinim državam, da to vprašanje rešijo z obojestranskim sporazumom. — Na vprašanje, zakaj je kljub rapalskemu mirovnemu dogovoru še danes nasaden velik del Dalmacije po Italijanih, je odgovoril dr. Rybář: Povodov težko, ki so nastale radi evakuacije okupiranega dela Dalmacije, so se prilela takoj med nami in Italijo v zmislu člena 2. rapalske pogodbe pogajanja glede vprašanja razmerja Zadra napram zaleđu, ki pripada naši državi. Z naš strani se je naglašalo, da uspehi teh pogajanj ne sme biti zadržek za evakuacijo Dalmacije in drugega teritorija, ki nam pripada po rapalski pogodbi, dokim Italijani poskušajo zavleči rešitev tega vprašanja na ta način, da hočejo spojiti rešitev enega vprašanja z drugim. Z italijanske strani je vodil ta pogajanja g. Salata, načelnik centralnega oddelka za nove pokrajine v ministrskem predstojstvu.

Romunska zadovoljnost. Dopisnik lista »Times« v Bukarešti poroča o posetu Take Jonesea v Beogradu ter o političnih ciljih tega poseta in pravi, da je zveza med obeh državama izvala veliko zadovoljstvo v romunskih političnih krogih.

Francija na novih potih. Iz Pariza poročajo: Dalje časa se že bavijo pariški listi obsežno z izpremembo v postopanju nove nemške vlade in najmerodajnejših zastopnikov nemškega javnega mnenja. Sodiijo, da bi imela nemška vlada v resnici dobre namene, v čemur jih potrjujejo zlasti izjave Wirtha in Rathenaua. Briandova zasluga je, da je spravil francosko politiko na pota, ki so prikladnejša zahtevam narodov in potrebam časa. Briand pa ne govori samo, marveč on tudi dela. Odstupitev polovice vojaštva razreda 1919., vpoklicanega pred jednim mesecem, je že dovršeno dejstvo. Pa je tudi več drugih znakov, da se vrše izpremembe v francoskem javnem mnenju. Vprašanje Gornje Šlezije je končni vzrok za nje. Francosko-italijanski sporazum ni nasproten novi francoski orientaciji. V listih se odkrito razpravlja o okolnosti, ad bi se Francija ločila od Angleske. Sporazum z Anglijo je bil za Francosko jako drag, ni imela fronte ob Renu, nima zveze z Anglesko in z Ameriko, nima kolonij, je izgubila skoro ves svoj vpliv v Mali Aziji, dokim se je Angleska na Grškem izpostavljala na vse mogoče načine. Prvič je to, da francoski listi dvigajo svoj glas proti svojimi močmi sosedni vabijo vlado, da naj krepko reagira na disfatizem Lloyd Georgea. Angleži nočejo nič slišati o kaki obsežni zvezi s Francijo v trenutku, ko visi toliko važnih zadev in vprašanj. »Daily Mail« pravi, da je Angleska pripravljena dati Franciji potrebna zagotovila za slučaj novega napada z nemške strani, kar bi storila v glavnem radi tega, da se olajša težki sedanjí položaj in se lažje izvrše reparacije. Toda Francija ne želi takih omejenih jamstev in tudi ne samo onih, o katerih razpravlja francosko časopisje. Govori se o Šleziji, o Siriji in o Anatoliji z isto vztrajnostjo kakor za Nemčijo. Gre za zvezo svetovnega značaja in angleški politični možje nočejo priti do nje iz preprostega vzroka, ker ne uvidevajo njene umestnosti in koristi. »Daily Herald« se obrača proti Franciji in jej očita, da ona hujska k vednim protirevolucijam na Ruskem in da misli na vedne vojaške ekspedicije. Ako hoče Briand doseči prijateljsko sodelovanje Anglije za bližnjo bodočnost, mora resno misliti na izpremembo svoje politike proti Rusiji, mora opustiti intrige za organiziranje protirevolucij v Sibiriji in mora podpirati Poljake v njihovem prizadevanju na Litvanskem in v Šleziji, potem bo šele mogoče govoriti o možnosti, da se obdrži sporazum. Da se Francija odziva Londonu in približuje Berlinu, to je nad vse značilno za sedanje razmere v vrstah zmagovalcev. Vidi se vedno bolj, da se smatra Anglija za pravo in edino zmagovalko v svetovni vojni in da po tem svojem prepričanju postopa v vseh vprašanjih s svojimi sporazumniki, torej tudi s Francijo.

Revolucionarna liga na Švedskem. Iz Stockholma poročajo: Švedska policija je aretirala v Kiruni švedskega državljana Niemega, ki je bil obdolžen poizkusa vlezati v Švedsko. V Stockholmu je bil ob enem aretirani Finca Jakobson — Heikinen radi zarote proti varnosti države. Domnevajo, da bo prišla policija na sled revolucionarni ligi, ker so v Jakobsonovem stanovanju našli mnogo obtožljivega gradiva.

Mednarodni kongres lige Zveze narodov v Zenevi je dokončal svoje delo. V končnem nagovoru je naznanil predsednik kongresa Ador, da se bo ustanovila posebna propagandna komisija, v kateri bodo zastopani najodličnejši možje. Naslednji kongres lige Zveze narodov bo leta 1922. na velikem tednu v Pragi. V splošnem se bo pečal z ustanovitvijo mednarodne vojske. Svet lige bo v oktobru tega leta zboroval na Dunaju.

Boljševiška propaganda v Palestini. Iz Londona poročajo: Angleški vrhovni komisar za Palestino naznana, da so bile izdane odredbe proti prihodu neljubih gostov v deželo, kajti v zadnjem času se je vthotapilo v Palestino znatno število boljševikov.

Novi stanovanski naredba. Ministrski svet je 9. t. m. sprejel novo stanovansko naredbo, ki velja za vse kraje razen Srbije in Črne gore.

Raz kongresu inženirjev. Sekcija Ljubljana Udruženja jugoslovenskih inženirjev in arhitektov je dobila med drugim

mnogimi zafvalami od udeležnikov glavne skupščine, v kolih se hvali gostoljubnost in prijaznost Ljubljane in sploh vse Slovenije ter slavi krasoto naših pokrajin, tudi sledeče zahvalno pismo sekcije Sarajeva. Ker ni zahvala namenjena samo sekciji, ampak sploh Sloveniji, jo prebjelema: Draga bratja i kolegi! Na poziv glavne Uprave na godišnji glavni skupščini u beloj Ljubljani odazvalo se od naše sekcije svatko, kome je to i malo bilo moguće s obzirom na službene i familijarne prilike. Požurili smo, da upoznamo taj najkulturniji kraj naše velike kraljevine, da vidimo mrtvu stražu protiv našem najvećem neprijatelju, da tu rešimo naša najnužnija pitanja, koja su za nas sve jednako važna. Dočekali ste nas starom slovenskom gostoljubivosti širokih grudi i velikih osjećaja prema Vašoj braći južno i severno od Save i Dunava; dali ste nam sve, što jedan iskreni domaćin današnje doba može pružiti, dali ste nam još nešto više nad to, a to je nadu u bolju budućnost i opomenu na plač hiljade ucviljene braće na obalama krvave Soče, kojima još nije sinulo sunce svobode i koje možemo samo složitim radom i čeličnom energijom iz robstva osloboditi. Sjećajući se rado na belu Ljubljani i onaj sjajni doček najtoplije se zahvaljujemo od svag srca svima kolegama i damama kao i ostalim, koji su doprinijeli tome, te se nadamo, da ćete i Vi iz Slovenije do godine u većem broju kod nas u izmučenoj Bosni naći sve ono, što je nama u beloj Ljubljani pruženo i što će nam stalno u najljepšoj uspomeni ostati. Kolegijalni pozdrav sekcije Sarajeva. Iz vselj dopisov je razvidno, da je marsikdo iz Srbije, Vojvodine, Banata, Srema, Bosne, Hercegovine ter Dalmacije odnesel iz Slovenije popolnoma druge nazore o Sloveniji in tu bivačelo ljudstvo, kakor jih je prej imel. Smelo trdimo, da si je s kongresom inženirjev i arhitektov v Ljubljani Slovenija več pridobila na svojem ugledu med svojimi sočlavanji, ki niso imeli do sedaj prilike jo poznati, kot z vsakdanjimi članki v listih ali s knjigami. Sekcija Ljubljana si smatra v prijetno dolžnost, izreči vsem, ki so jo opdprali da je pomogla svoje goste tako lepo sprejeti, svojo najiskrenjejo zahvalo. Slovenska gostoljubnost se je zopet pokazala v polni meri. Hvala za gmojne podpore, za gostoljubno pogostitev in nastanitev gostov, za vozila, za razkazovanje industrijskih podjetij in sploh za vso sekciji in gostom iskazano prijaznost!

Nov demokratski dnevnik. »Demokratski« »Narod« v Subotici, ki je do sedaj izhajal dvakrat na teden, prične izhajati s 1. julijem kot dnevnik.

Pomorska akademija v Dubrovniku. V pomorski akademiji, ki se osnuje v Dubrovniku, bo sprejeto vsako leto sto gojencev. Pogoj za sprejem v akademijo je popoln zrelostni srednjoškolski izpit.

Zgradba dilaškega doma v Zagrebu. Prihodnje nedeljo se bo začel graditi dijaški dom v Zagrebu. 300 akademikov se je javilo prostovoljno, da bodo pri gradbi aktivno pomagali.

Neodrešena domovina. — Iz Idrije nam poročajo: »Sokol« in »Orel« v Idriji sta doslej izmenoma telovadila v realni in ljudskoškolski telovadnici. Sedaj sta pa dobili ravnateljstvu realke in ljudske šole od oblasti nalog, da »Sokolue« odpoveata telovadnici, »Orel« dotični odloki ne omenjajo, Značilno!

Italija na Tolminkem. »Azio« ne, glasilo gorških fašistov, prinaša članek nekega fašista, ki je divjal po Tolminkem. Med drugim opisuje, kaj je videl lepega v Tolmini, ki je »glavno mesto hribovske Furlanije.« Videl je tam okrajno sodnijo, kjer poslujejo še stari uradniki in avstrijski sodniki. Tam je ljudska šola, seveda slovenska, v kateri učijo stari nacionalistični učitelji otroke sovraštva proti Italiji. Tam je tudi duhovnik, ki ga še trpe oblasti, da si hotel peti »Te Deuma« za ankijo. Kakor tukaj, tako povsodi širijo kugo anektiranja Slovenije duhovniki in učitelji. Tolminka bilanca je po mnenju tega fašista pasivna. Nekaj zadovoljstva nahaja samo na takozvanem slovenskem učiteljsku, katero vodi fašist prof. Lorenzoni, kjer slovenski učitelji, kolikor jih je sploh, strogo nadzorujejo, da ne bi izrekli nobene besede proti novi državi. Zagotovili so mu, da bo to učiteljske dalo take učitelje, ki ne bodo sovražili Italije, pa tudi ne bodo vcepili slovenski mladini sovraštva do Italije. V ta namen pomaga »Škodnikov konvikt«, ki ga vodi fašist Fran Spazapan. Kdor pride iz tega zavoda, je Italijan! Fašist hoče sveda, da bi se Tolminko kar naihla treje poitalijančilo. Vlada namerava baie otvoriti v kratkem v Tolmini italijansko ljudsko šolo. Tolminski okrajni šolski svet ima te dni svojo sejo.

Sežana je proslavila te dni stari kakor razni italijanski kraji. Slavnost se je vršila v šolskem postopju ob navzočnosti civilnega komisaria in vsega občinskega odbora s županom Mahorčičem na čelu. Slavnostni govor je imel vodja ljudske šole Pahor. Nekaterim otrokom so razdelili hranilne knjižice sežanske filijalke Tržaške hranilnice. Italijanski listi poročajo, da je bila Sežana skoro vsa v zastavah in hvalijo »mnogoslovočnega župnika, ki je ukazal izvesti na zvoniču italijansko zastavo«. Tudi na občinskem uradu je visela italijanska zastava.

Iz arzenala v Pulju je bilo odpuščenih obilo jugoslovenskih delavcev. Med njimi je tudi mnogo Dalmatincev, ki so prišli v Split, odkoder odidejo v Tivat, kjer bodo zaposleni v našem arzenalu.

Nov stanovanski naredba. Ministrski svet je 9. t. m. sprejel novo stanovansko naredbo, ki velja za vse kraje razen Srbije in Črne gore.

Raz kongresu inženirjev. Sekcija Ljubljana Udruženja jugoslovenskih inženirjev in arhitektov je dobila med drugim

mnogimi zafvalami od udeležnikov glavne skupščine, v kolih se hvali gostoljubnost in prijaznost Ljubljane in sploh vse Slovenije ter slavi krasoto naših pokrajin, tudi sledeče zahvalno pismo sekcije Sarajeva. Ker ni zahvala namenjena samo sekciji, ampak sploh Sloveniji, jo prebjelema: Draga bratja i kolegi! Na poziv glavne Uprave na godišnji glavni skupščini u beloj Ljubljani odazvalo se od naše sekcije svatko, kome je to i malo bilo moguće s obzirom na službene i familijarne prilike. Požurili smo, da upoznamo taj najkulturniji kraj naše velike kraljevine, da vidimo mrtvu stražu protiv našem najvećem neprijatelju, da tu rešimo naša najnužnija pitanja, koja su za nas sve jednako važna. Dočekali ste nas starom slovenskom gostoljubivosti širokih grudi i velikih osjećaja prema Vašoj braći južno i severno od Save i Dunava; dali ste nam sve, što jedan iskreni domaćin današnje doba može pružiti, dali ste nam još nešto više nad to, a to je nadu u bolju budućnost i opomenu na plač hiljade ucviljene braće na obalama krvave Soče, kojima još nije sinulo sunce svobode i koje možemo samo složitim radom i čeličnom energijom iz robstva osloboditi. Sjećajući se rado na belu Ljubljani i onaj sjajni doček najtoplije se zahvaljujemo od svag srca svima kolegama i damama kao i ostalim, koji su doprinijeli tome, te se nadamo, da ćete i Vi iz Slovenije do godine u većem broju kod nas u izmučenoj Bosni naći sve ono, što je nama u beloj Ljubljani pruženo i što će nam stalno u najljepšoj uspomeni ostati. Kolegijalni pozdrav sekcije Sarajeva. Iz vselj dopisov je razvidno, da je marsikdo iz Srbije, Vojvodine, Banata, Srema, Bosne, Hercegovine ter Dalmacije odnesel iz Slovenije popolnoma druge nazore o Sloveniji in tu bivačelo ljudstvo, kakor jih je prej imel. Smelo trdimo, da si je s kongresom inženirjev i arhitektov v Ljubljani Slovenija več pridobila na svojem ugledu med svojimi sočlavanji, ki niso imeli do sedaj prilike jo poznati, kot z vsakdanjimi članki v listih ali s knjigami. Sekcija Ljubljana si smatra v prijetno dolžnost, izreči vsem, ki so jo opdprali da je pomogla svoje goste tako lepo sprejeti, svojo najiskrenjejo zahvalo. Slovenska gostoljubnost se je zopet pokazala v polni meri. Hvala za gmojne podpore, za gostoljubno pogostitev in nastanitev gostov, za vozila, za razkazovanje industrijskih podjetij in sploh za vso sekciji in gostom iskazano prijaznost!

Nov demokratski dnevnik. »Demokratski« »Narod« v Subotici, ki je do sedaj izhajal dvakrat na teden, prične izhajati s 1. julijem kot dnevnik.

Pomorska akademija v Dubrovniku. V pomorski akademiji, ki se osnuje v Dubrovniku, bo sprejeto vsako leto sto gojencev. Pogoj za sprejem v akademijo je popoln zrelostni srednjoškolski izpit.

Zgradba dilaškega doma v Zagrebu. Prihodnje nedeljo se bo začel graditi dijaški dom v Zagrebu. 300 akademikov se je javilo prostovoljno, da bodo pri gradbi aktivno pomagali.

Neodrešena domovina. — Iz Idrije nam poročajo: »Sokol« in »Orel« v Idriji sta doslej izmenoma telovadila v realni in ljudskoškolski telovadnici. Sedaj sta pa dobili ravnateljstvu realke in ljudske šole od oblasti nalog, da »Sokolue« odpoveata telovadnici, »Orel« dotični odloki ne omenjajo, Značilno!

Italija na Tolminkem. »Azio« ne, glasilo gorških fašistov, prinaša članek nekega fašista, ki je divjal po Tolminkem. Med drugim opisuje, kaj je videl lepega v Tolmini, ki je »glavno mesto hribovske Furlanije.« Videl je tam okrajno sodnijo, kjer poslujejo še stari uradniki in avstrijski sodniki. Tam je ljudska šola, seveda slovenska, v kateri učijo stari nacionalistični učitelji otroke sovraštva proti Italiji. Tam je tudi duhovnik, ki ga še trpe oblasti, da si hotel peti »Te Deuma« za ankijo. Kakor tukaj, tako povsodi širijo kugo anektiranja Slovenije duhovniki in učitelji. Tolminka bilanca je po mnenju tega fašista pasivna. Nekaj zadovoljstva nahaja samo na takozvanem slovenskem učiteljsku, katero vodi fašist prof. Lorenzoni, kjer slovenski učitelji, kolikor jih je sploh, strogo nadzorujejo, da ne bi izrekli nobene besede proti novi državi. Zagotovili so mu, da bo to učiteljske dalo take učitelje, ki ne bodo sovražili Italije, pa tudi ne bodo vcepili slovenski mladini sovraštva do Italije. V ta namen pomaga »Škodnikov konvikt«, ki ga vodi fašist Fran Spazapan. Kdor pride iz tega zavoda, je Italijan! Fašist hoče sveda, da bi se Tolminko kar naihla treje poitalijančilo. Vlada namerava baie otvoriti v kratkem v Tolmini italijansko ljudsko šolo. Tolminski okrajni šolski svet ima te dni svojo sejo.

Sežana je proslavila te dni stari kakor razni italijanski kraji. Slavnost se je vršila v šolskem postopju ob navzočnosti civilnega komisaria in vsega občinskega odbora s županom Mahorčičem na čelu. Slavnostni govor je imel vodja ljudske šole Pahor. Nekaterim otrokom so razdelili hranilne knjižice sežanske filijalke Tržaške hranilnice. Italijanski listi poročajo, da je bila Sežana skoro vsa v zastavah in hvalijo »mnogoslovočnega župnika, ki je ukazal izvesti na zvoniču italijansko zastavo«. Tudi na občinskem uradu je visela italijanska zastava.

Telefonska in brzojavna poročila.

URADNA DOLOČITEV PLEBISCITA NA ŠTAJERSKEM.

— Gradec, 10. junija. »Grazers Zeitung«, uradni list štajerske vlade, razglasi jutri v soboto sklepe deželne zbornice z dne 8. aprila in 31. maja 1921 o plebiscitu na Štajerskem dne 3. julija t. l. o združitvi z Nemčijo.

MI IN TRIANONSKA MIROVA POGODBA.

— d Beograd, 9. junija. Presbiter poroča iz Pariza: »Temps« piše o trianonski pogodbi nastopno: Med mirovno pogodbo, ki so jo zavzemniki sklenili z Madžarsko in med odredbami, ki so jih oni leta 1919 v vprašanju varstva manjšin naprtli Čehoslovoski, Jugoslaviji in Rumunski, obstoja kontradikcija. Trianonska pogodba je razkosala Madžarsko tako, da je pod sedne države prišlo več milijonov Madžarov. Ta kombinacija se nikakor ne bo mogla vzdržati, ker sedne države gotovo ne vidijo razce madžarske irredente na svojem ozemlju. Gauvain piše v »Journal des Debats« o madžarskih intrigah in pravi, da se Madžari delajo za prijatelje Francozov samo zato, ker hočejo doseči, kar bi radi, namreč našo pomoč za vpostavitve Velike Madžarske.

IZGON RUSKIH BOLJŠEVIKOV

— d Beograd, 10. junija. 16 ruskih boljševikov, ki so bili pred katerimi meseci internirani v Mostaru, bodo preko Rumunije poslani nazaj v sovjetsko Rusijo. Med njimi se nahaja 9 komisarjev, od katerih so 4 častniki rdeče armade.

OBRAMBNA ZVEZA MED ČEHO-SLOVAŠKO IN ROMUNJO.

— d Praga, 9. junija. Po sporazumu romunske in čehoslovoske vlade se je sklenilo objaviti nastopno besedilo konvencije za obrambno zvezo, sklenjeno med čehoslovosko republiko in romunsko kraljevino. V trdnem sklepu, vzdržati z težkimi žrtvami pridobljeni in po dogovoru Zveze narodov nameravani mir, kakor tudi stanje, ustvarjeno s trianonsko pogodbo dne 4. junija 1920 med zavezniškimi in pridruženimi velesilami na eni strani in Madžarsko na drugi strani, sta se predsednik čehoslovoske republike in kralj romunski dogovorila o sklepu obrambne konvencije. V to svrhu je predsednik čehoslovoske republike imenoval za svojega pooblaščenega zastopnika g. Ferdinanda Veverko, izrednega poslanika in pooblaščenega ministra čehoslovoske republike v Bukarešti, Nj. Vel., kralj romunski pa g. Tako Jonesa, državnega ministra za zunanje posle, ki sta se po vzajemnem izkazu pooblastil, ki so bila spoznana za pravilna, dogovorila o teh členih: 1. člen. Ako bi Madžarska, ne da bi bila k temu izzvana, pričela napad na eno izmed zvezniških strank, se zavezuje druga stranka, da pomaga napadeni stranki po odredbah, določenih v 2. členu te konvencije. 2. člen. Merodajna strokovna oblast čehoslovoske republike in kraljevine Romunije bodo po medsebojnem sporazumu v vojaški pogodbi, ki se bo sklenila po posebnih, določenih za izvedbo pričujoče konvencije neobhodno potrebne odredbe. 3. člen. Nobena obeh zvezniških strank ne bo mogla skleniti zveze s kakšno tretjo silo, ne da bi naznani-la to drugi stranki. 4. člen. Zaradi enakega postopanja v mirovnem stremeljenju se zavezuje oboje vlad, skleniti sporazum o vprašanju zunanje politike glede svojih odnosov do Madžarske. 5. člen. Ta pogodba ostane veljavna skozi dve leti izza dne izmenjave ratifikacijskih listin. Po poteku te dobe bo mogla vsaka zvezna stranka odpovedati pogodbo; pogodba pa ostane še šest mesecev po odpovedi veljavna. 6. člen. Ta pogodba se bo naznani-la Zvezi narodov. 7. člen. Pooblaščenca sta pogodbo podpisala in udarila pečat. — Dvojno izdelano v Bukarešti, dne 23. aprila 1921. Podpis: Ferdinand Veverka m. p. — Tako Jonesa m. p.

VLADNA KRIZA V AVSTRIJI. Štajerci hočejo imeti plebiscit dne 3. julija.

— d Dunaj, 10. junija. Doslej se še ni dosegel sporazum med osrednjim odborom in disidenti krščanskih socialcev v Salzburgu. Poizkus krščanskih socialcev, rešiti krizo s sporazumnim sodelovanjem vseh parlamentarnih skupin je do danes ostal brez uspeha. Socialni demokrati odklanjajo vsako sodelovanje pri reševanju krize ter se drže popolnoma nevtralnega. Parlamentarna skupina Velenemcev je izjavila, da nima mandata, zahtevati od predstavnikov svojih pokrajinskih klubov kakih obveznosti. Znani delegati Velenemcev iz pokrajin pa večinoma niso prišli na konferenco na Dunaj. Iz pasivnega postopanja štajerskih Velenemcev se more sklepati, da niso pripravljene izpremeniti svojega sklepa o izvedbi ljudskega glasovanja na Štajerskem dne 3. julija. »Reichspost« naglašja, da zahteva vprašanje kredita Avstriji najhitrejšo rešitev krize.

NOVI DAVKI V NEMCIJI.

— d Berlin, 10. junija. Kakor doznava »Lokalanzeiger« iz parlamentarnih krogov, namerava vlada postaviti nastopne nove davčne predloge: Predlog za zvišanje davka na sladkor, na zganje in na pivo, dalje predlog za zvišanje davka na tobak, cigare in cigarete ter na premož kakor tudi na zvišanje prometnega davka.

USTAJA V ZGORNJI ŠLEZIJ.

— d London, 9. junija. Reuterjev urad doznava. Načrt, ustvariti med Nemci in Poljaki v Gornji Šleziji nevtralen pas, se radi nepraktičnosti opustili. Angleška vlada je prepričana, da bi bil prvi korak k miru popolna vzpostava avtoritete medzvezniške komisije. Ta avtoriteta je bila doslej s tem omajevana, da gotovi vojaški člani komisije niso bili zmožni pošiljati po svojem preudarku čete proti upornikom, ako bi bilo to potrebno. Angleški poveljujoči častnik ima proste roke in avtoriteta komisije se bo vedno bolj jačila, ako bodo prišli ostali poveljujoči častniki v isti položaj. Sodijo, da bo v kratkem odstranjena omejitve možnosti, pošiljati čete zoper upornike in da se bo doseglo popolno sodelovanje zaveznikov v Gornji Šleziji. V tem zmislu sta bili poslani noti v Pariz in Rim.

— d London, 10. junija. Poročila iz Gornje Šlezije pravijo, da sta francoski in italijanski zastopnik komisije odobrila stališče angleške vlade, da naj se vojaškim članom medzvezniške komisije v Gornji Šleziji da pravica, da uporabijo, kadar je treba svoje čete proti vstašem.

— d Moskva, 10. junija. Včeraj so tukaj otvorili drugi mednarodni kongres komunistov.

— d Pariz, 10. junija. »Midi« javlja iz Aten, da je grški parnik »Bambulina« iz Smirne zadel ob mino in se potopil. Od popotnikov so rešili samo dva.

— d London, 10. junija. Zvečer 7. t. m. je straža vstašev v Glivich ustavila angleški transport, ker Korfanti jevo dovoljenje za nadaljevanje potovanja transporta še ni doseglo. Ukrenilo se je vse potrebno, da bi se preprečila ponovitev takih ugledu zavezniške komisije škodljivih dogodkov.

— d Varšava, 10. junija. Iz Sosnovic poročajo, da je bil za naslednika vrhovnega poveljnika vstašev Tolive, ki je podal demisijo, izvoljen vstaš Warwas.

POLITIČEN ATENTAT.

— d München, 10. junija. Snod čí okrog 24. je bil izvršen na neodvisnega deželnozborskega poslanca Garaisa, ki se je vračal z nekega zborovanja, kjer je govoril o pretečem pocerkovljenju šol, revolverjski atentat. Na Garaisa je neznan človek štirikrat ustrelil in ga težko ranil. Poslanca so v brezupnem stanju prinesli v bolnišnico, kjer je tekom noči umrl.

— d München, 10. junija. Državni vladi se zdi potrebno, objaviti nastopno, po ministrskem svetu sklenjeno izjavo: Bavarska država vlada izraža največjo ogorčenost zaradi sročnjega zločina, ki je povzročil smrt deželnega poslanca Garaisa. Državna vlada odkritosrčno obžaluje, da je moral ta nadarjeni mož tako nenadoma umreti zaradi brezvestnosti fanatičnega človeka in izreka deželnemu zboru in sorodnikom umorjenega najgloblje sočutje. Doslej se žal še ni posrečilo prijeti zločinca. Državna vlada bo ukrenila vse potrebno, da ga zasledi in da se pojasni povodi njegovega dejanja. V ta namen je policijska uprava izdala potrebne odredbe in je razpisala nagrado 10.000 mark za izsleditev.

RAZOROŽITEV BAVARSKE.

— d Nauen, 10. junija. Povo-dom podaljšanja roka za razorožitev Bavarske izjavlja državna vlada oficijozno, da se bo razorožitev točno izvršila v določenem roku. V Münchnu se govori o prostovoljni razorožitvi prebivalstva ter o prostovoljnem razidu meščanskih gard.

VENIZELOS IN ANGLIJA.

— d Pariz, 10. junija. Dopsnik »Chicago Tribune« poroča o poteku sedanjih Venizelosovih pogajanj z angleško vlado. Venizelos je dve uri govoril z Lloyd Georgeom. Izjavil je, da bo kralja Konstantina narod sam, ki ga je poklical nazaj, odstavljal. Predlagal je Lloyd George, da bi Anglija sodelovala z Grčijo na nastopni podlagi: 1. da se sestavi koalicijski kabinet v Atenah, obstoječ iz Venizelistov, neodvisnih in rojalistov; 2. kralja in njegovim rodbinskim članom naj se prepove vplivati na imenovanje častnikov ali pa na vojaške operacije.

Z VSEH KONCEV SVETA.

— d London, 10. junija. Na včerajšnji konferenci med rudarji in lastniki rudnikov se je obravnavalo o vseh važnih točkah. Odlični zastopnik delodajalcev meni, da bo stavka kmalu končana.

— d London, 10. junija. Kakor poročajo listi iz Washingtona, je senat odklonil predlog, po katerem naj bi ameriške čete zapustile Nemčijo v treh mesecih.

— d Budimpešta, 9. junija. Danes popoldne so našli v nagymanyškem ribniku glavo razkosanega trupla. Na desni strani je opaziti dva silna udarca s sekuro. Sodijo, da je to glava 30 do 35letnega možkega. Policija je razpisala nagrado 3000 kron, da se najde zločinec.

— d Pariz, 10. junija. Ponoči od srede do četrtka se je malo kilometrov od Pariza na progi Pariz-Orleans na postaji Villeneuve-Loroy pripetila železniška nesreča, o kateri se smatra, da je čim sabažje. Odvite so bile tračnice. Brzovozni vlak je skočil s tirov, za njim pa je privozil tovorni vlak in trčil vanj. Razbitih je 30 vagonov. En železničar je mrtev, eden pa ranjen.

Sokolstvo.

— Koroško sokolsko okrožje. V nedeljo dne 12. t. m. ima Koroško sokolsko okrožje svojo redno sejo v Dravogradu ob 13. uri na vrtu g. Časa. Dopoldne ob 11. uri je pa ustanovitev Sokolskega odseka Dravograd-Meža v gostilni g. Časa v Meži.

— Sokolska župa v Ljubljani priredi v nedeljo, 12. junija 1921 celodnevno župni zlet z javno telovadbo in vrtno veselico v Mengšu. Spored: Dopoldne 1. Prihod župnih društev ob 9. v Mengši in sprevod po občini na telovadišče. 2. ob pol 10. izkušnje za popoldnansko javno telovadbo. Obed. Popoldne: 3. a) Od pol 4. do 4. koncert vojaške godbe na telovadišču. b) ob 4. javna telovadba: 1. Moška deca: vaje s palicami. 2. ženska deca: vaje s cvetnimi loki. 3. Moški naraščajo: proste vaje. 4. Ženski naraščajo: proste vaje. 5. Člani: orodna telovadba. 6. Članice: proste vaje. 7. Člani: proste vaje. 8. Izbrane telovadke: proste vaje, težja aritacija točke 6. 9. Člani: proste vaje, težja aritacija točke 7. 10. Izbrane telovadke: vaje na visoki bradnji 11. Izbrane telovadke: »Po jezeru«, simbolična in ritmična telovadna skladba po pesmi M. Vilharja, zložil br. V. Murnik. 12. Izbrani telovadci: »Naprej«, simbolična in ritmična telovadna skladba po D. Jenkovi slovenski himni, zložil br. dr. V. Murnik. 4. Po telovadbi ljudska veselica: godba, petje. 5. Točno ob 7. zbirališče naraščajo, ob 8. zbiranje vseh društev na telovadišču in odhod na postajo. Vstopnina: k dopoldanski skušnji 1 D za osebo, k popoldnanski telovadbi in veselici: sedeži I vrste 4 D, II vrste 3 D, stojlišča 2 D. Predprodaja vstopnic v četrti in petek, 9. in 10. junija t. l. od 5 do 7. pop. v odbovni sobi Ljubljanskega Sokola, Narodni dom. Vlaki vozijo iz Ljubljane dr. kol. v Mengš dopoldne dne 12. junija ob 7.40, 13.10 in 14.10. Ljubljanska Sokolska društva se zbirajo točno ob 7.10 dopoldne 12. junija 1921 na dr. kolodvoru. Iz Mengša v Ljubljano se vrnejo s večernim vlakom ob 21.28. Pri prireditvi sodeluje polnoštevna godba dravske divizije pod vodstvom g. kapelnika dr. Čerina. Zdravo! Predsedstvo Sokolske župe v Ljubljani.

— Sokolsko društvo v Šiški se udeleži celodnevnega zleta sokolske župe v Ljubljani 12. junija v Mengšu. Članstvo in občinstvo, katero se namerava udeležiti zleta, dobi zletne legitimacije za polovično vožnjo vsak večer od pol 7. do pol 8. v telovadnici v četrti, 9. junija pa od pol 7. do pol 8. ure v Čitalnici. — Zdravo! Odbor.

— V nedeljo 12. t. m. popoldne vsi na Planir! Štepaniki Sokol proslavi ta dan 10letnico društvenega obstoja ter priredi ob tej priliki javno telovadbo z veliko ljudsko veselico. Nastopijo člani, članice in oboji naraščajo s prostimi župnimi vajami za leto 1921. na orodju ter s skupinami. Začetek telovadbe ob 3. popoldne. Po telovadbi ljudska veselica z raznoličnim zabavnim programom. Potrežba v paviljonih. Društvo nujno potrebuje gmohtno podporo, da si postavi prepotrebno lastno telovadnico. Zato pričakujemo obilne udeležbe od strani sokolskega občinstva iz okolice in Ljubljane. Pokažite društvu ob 10letnici svoje simpatije in dajte mu z obiskom moralno vzpodbudo in gmohtno oporo. — Zdravo!

— Sokol v Trebnjem priredi dne 19. t. m. na Veliki Loki javno telovadbo in gledališko predstavo. Začetek ob pol 3. popoldne.

— Sokol I. sprejema prijave za zlet v Osijek 11., 12., 13. in 14. t. m. od 16. do 19. dne 12. t. m. tudi od 10. do 12. dopoldne na Trgu Tabor št. 2. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. Vsak prijavilec mora plačati za zletno izkaznico 40 K in če želi skupno prehrano za vsaki dan 40 K, t. j. skupno za 3 dni 120 K. — Vse natančnejše informacije poda poslujoči brat ali sestra v pisarni. Zajedno se izdajo tudi Savezne legitimacije in znaki. Odbor.

— Sokolsko društvo v Semiču obhaja 10. julija t. l. svojo 10letnico. Ta dan se vrši v Semiču okrožno zlet Novomeške sokolske župe.

— Bratje in sestre sokolskega društva v Šiški, ki se udeležite II. pokrajinskega zleta v Osijeku, se zglasite pri društvenemu tajniku do 15. junija, kateri vam je na razpolago vsak večer od pol 7. do pol 8. zvečer v telovadnici, v ponedeljkah in četrtkih pa ob istem času v Čitalnici. Vsak udeležnik zleta naj prinese s seboj denar za zletno legitimacijo, ki je obvezna za vse izletnike: članstvo, naraščajo in deca, ter stane 10 dinarjev. Legitimacija nudi sledeče ugodnosti: popust na železnici — vojnja stane 266 K — pravico do skupne prehrane in prenočitve, brezplačen vstop na telovadišče za vse dni in za vse prireditve, brezplačen vstop k zabavam in popust pri drugih prireditvah ob priliki zleta. Skupna tridnevna prehrana stane 30 dinarjev. Legitimacija in skupna pre-

brano se naroči in plača vnaprej, najkasneje do 15. junija 1921. Zdravo!

— Župni zlet. V letošnjem letu se vrše sledeči župni zlet: Sokolska župa Celje 14. avgusta v Šostanju, Gorenjska sokolska župa 24. julija v Kranju, (25letnica Sokolskega društva v Kranju), Sokolska župa Ljubljana I. 31. julija v Ljubljani, Mariborska sokolska župa 14. avgusta v Središču, Novomeška sokolska župa 14. avgusta v Karlovcu, Razventega ima okrožje, zlete 19. julija v Semiču, 17. julija v St. Janžu in 17. avgusta v Toplicah.

— Amerikansko Sokolstvo. Dolgo časa ni bilo nikakega poročila o gibanju naših amerikalskih bratov, dasi je bilo delovanje v Ameriki med sokolskimi društvi zelo živahno. V zadnjem času so se pričela javljati sokolska društva iz Amerike ter so stopila v stik s Savezom. Ker tam še nimajo enotne sokolske skupne organizacije, dasi je bil v letu 1917 ustanovljen v Clevelandu Jugoslovanski Sokolski Savez, prijavljajo sokolska društva svoj vstop direktno v Jugoslov. Sokolski Savez v stari domovini. Sokolsko društvo v Clevelandu je pristopilo tudi k Jugoslovanski Sokolski Matici ter poslalo v ta namen 1000 K; o delovanju pa poroča sledeče: Naš telovadni odsek šteje 70 telovadcev, sedaj imamo dvakrat na teden telovadbo v St. Clair

Bath House, vsak petek pa naraščajo. Ustanovili bomo tudi ženski odsek. Vse gre bolj počasi, a vseeno gre leno z našo idejo. 14. avgusta t. l. bo naš odsek privikrat nastopil na veseličji Zdrženja kulturnih društev. Letos nameravamo tukaj izdati svoj slovenski Narodni dom. Zelo navdušen domisli pošilja tudi Sokolsko društvo Farrela Pa. ki je začelo lepo delovati in ima veliko število članstva. Upati je, da dobimo stike tudi z ostalimi sokolskimi društvi v Ameriki, in da se bo sokolska ideja med našimi amerikalskimi brati hitro razširila.

— Napredek sokolske ideje na Pragerskem. Po prizadevanju dr. Reimana, komaj pred par meseci na Pragerskem ustanovljeni Sokol se je do takojdaleč izveščal, da priredi v nedeljo 12. t. m. popoldne na vrtu restavracije Dolničarja svoj prvi javen nastop. Prireditve poseti tudi jezdni odsek ter prva telovadna vrsta iz Maribora in Sokol z naraščajočim ter pevski zbor iz Slov. Bistrice.

— Za stavbni sklad telovadnega društva »Sokol« v Ljubljani je naklonilo mitraljezno odeljenje 40. pešpuka »Triglavskega« zbirko 140 dinarjev. Vsem darovalcem naše narodne vojske izreka najpripronejšo zahvalo društveni odbor.

Dopisi.

— Iz Konjice nam pišejo: Po tesni združitvi skrajno napetih konjiških klerikalcev z zaostalimi trškimi nemškutarji je prišel trg Konjice v nemškutarsko - klerikalno roko. Občinski odbor so je konstituiral, izveščajo šest naprednjakov, enega klerikalnega kmeta in enega duhovnika. Iz samih nemščurjev z županom vred. Komaj je prišel na krmilo klerikalno - nemškutarski župan, že so dobili vsi konjiški nemščurji in Nemci pogum nastopati takko, ali še arogantnejše kot svojčas pod Avstrijo. Po končanih volitvah ne sliši drugega na trgu kakor samo švabščarenje in podraževanje: »Hob' die Ehre! Lep napredek za trg ob severni meji, ki se je bil pod vodstvom naprednjakov žel lepo razvijati v narodni ideji, ki sedaj rapidno propada pod vodstvom državni sovražnih klerikalcev. Pred par dnevi se je izvoljeni župan-nemškutar Gologranc s samim gospodom generalom v škrlatu in njegova odjutantoma odzval vabilu tukajšnjega avstrijanskega kneza Windischgratza. Pri Windischgratzu v navzočnosti g. generala v škrlatu, ki sicer ničesar nima opraviti pri občinskem odboru, se je gotovo razpravljalo o stvari, ki bi bila v prid knezu. To važno zadevo za Windischgratza pa je že svoječasni občinski odbor, kakor tudi poznejše gerentstvo odklonilo.

— Iz Selske doline nad Škofjo Loko nam pišejo: Na Bukovici stanuje upokojeni učitelj, kateremu je lastnik hiše odpovedal stanovanje, ki ga rabi za svojega sina. Bolehni starček, ki je pred kratkim praznoval petdesetletnico svojega slovenskega delovanja, se je obrnil na vse strani, samo da bi dobil primerno stanovanje. Izvedel je, da bi v Selschi lahko dobil dve prazni sobici, obrnil se je tja, a ker je župnišče lastnik te hiše in ubogi upokojenec ni baš pristaž župnika, stanovanja ni dobil. Obrnil se je na poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani s prošnjo, naj posreduje. Pozitivnega uspeha tudi to ni rodilo, pač pa se je aaročilo selškemu županu, naj najde primerno stanovanje. Županstvo je nato nakazalo upokojenca nepristopno, vlačno in nezdravo stanovanje, v katerega se nikakor ne more vseliti. To je uvidela tudi lastnica te bajte, ki stoji popolnoma prazna. Zakaj stoji prostori, čijih lastnik je župnik, prazni in zakaj se goni zaslužnega učitelja in meče na cesto, vedo pač samo oni go-

spodje, ki se zbirajo okrog župnika. Starček bi bil kljub rahlemu zdravju pripravljen prevzeti službo kakega učitelja-čop-lenta, ker bi gotovo ravnatoko če ne bi hotel opravljati svoje službe, kakor pa kaj pedagoško nekvificiran organist ali župnik. Enemu glavnih sotrudnikov mladinskega lista »Zvonček« bi bilo mogoče potrebno dati potrebno pomoč.

— Bralno in pevsko društvo »Slovanec« v Selschi nad Škofjo Loko je priredilo v nedeljo, 29. maja popoldne lepo uspel in dobro obiskan koncert z najrazličnejšimi pevskimi točkami. Po koncertu se je vršila lepo uspešna vrtna veselica. Omohtni uspehi ni zaostal za moralnim. Vremsi društvo želimo še mnogo sličnih uspehov.

— Iz Dramel pri Celju nam pišejo: Naši tati je zavladal lep mir in red, občar se je poslovil od nas župnik Fran Ogrizek. Njegove pridige so bile vzor ščuvanja in agitiranja za klerikalno štranko. Kako je bilo njegovo gospodarstvo, to najbolj razvidno iz tega, da je med vojno zabil tiral 11 zvonov iz farne in podružnične cerkve in da je prodal plato monštrancev v Gorico. Denar je naložil v volneno posoditu, tako da danes ni na zvonov, ne monštrance, ne denarja. Ko se mu je to očitalo, je oholo odgovoril, da s stvarmi, ki so enkrat v cerkvi na more drug razpolaganje nego samo on. Vsed vednih preplov med njim in občinskim odborom je prišlo do tega, da so se občinski možje prišli na knezoškofjski ordinarijat, ki je zagrizel na župnika, ki je tudi tam povzročal preglavice, odstavil. Kljub temu, da je bil bil in krepak, je šel župnik v hiralnico pri Vojniku, kjer skuša bolehnim starčkom kolmatiti svojo zagrizenost, občina pa ima sedaj mir. Iz tega vzroka so se tudi volitve v naši občini popolnoma trdno in složno izvršile.

— Iz Ormoža. Tukajšnja župna podružnica sv. Cirila in Metoda je priredila 11. maja 1921. družabni večer, ki je zelo povoljno uspel. Preskrbljeno je bilo z čajem, črno kavo, s sladkimi poslasticami, belkatesami in likerji. Čitalniški povelj iz pevsko so zapeli nekaj umetnih in narodnih pesmi pod vzornim vodstvom g. sod. svetnika Zemlička. Pevske točke so zelo nagale in so se morale ponoviti. Družabni večer so posetili tudi gostje iz Ptuj in vsi razni Ormožani. Čisti dohodek je znašal 3480 K, ki ga je poklonila podružnica družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Upajmo, da to ni bil zadnji družabni večer v Ormožu.

Glasovi iz Koroške.

— Pliberk. Tukajšnji nemščurji pridno spravljajo ponoči, da bi jih Slovenci ne opazili, municijo iz Celovca. Vsak nemščur je dobro oborožen, v mestu imajo več strojnic, ročnih granat in različno municijo. Nemščurji so silno razburjeni, ker se boje, da bi nam veleposlaniška konferenca vrnila južno stran od Drave. — Nončavas pri Pliberku. Znani zastopnik »Heimatsdiensta« učitelj Pavličon se je tudi dobro preskrbel z municijo: na svojem posestvu p. d. Žipel ima precejšnjo zalogo, in sicer v istem prostoru, kjer je imel na dan plebiscita 150 volksverovcev skritih, katere so pa naši vrli fantje zajeli in razorožili. — Gonovce pri Pliberku. P. d. Marko je pred enim mesecem ponoči iz svojega poslopja z avtomobili dal prepeljati vso municijo v Pliberk, ker se je bal Slovencev, da bi mu ne bili vse v zrak spustili. Pred par dnevi pa je zopet dobil ponoči z avtomobili novo streljivo; stražili so avtomobil orošniki. Oko koroškega Slovenca tudi ponoči pridno čuva! — Bistriča pri Pliberku. Veleposelnik in lesni trgovec Fritz Kraut podpira svoje nemšurske brate s tem, da je sprejel v svoje varstvo del municije. — Dolničarje pri Pliberku. Zgubila je zavest, ker je glasovala za Avstrijo, Marijeta Čajman p. d. Smrečnica. Mesec dni pred plebiscitom je molila devetdevnico k sv. Duhu, da jo naj razsvetli, kako bi naj glasovala. Hotela je glasovati

za Jugoslavijo, njen mož je bil pa pri Nemcu v službi in jo je progovoril. Ubogala ga je in glasovala za Avstrijo. Drugi dan se ji je omračil um in začela je na glas kričati, da je Slovence prodala itd. V protokolu »Heimatsdiensta« pri orošnikih v Pliberku je pa zapisano, da je zblaznela zaradi jugoslovenskega terorja.

— Borovlje. (Novi napad) na Slovenca. Vsed naravnost škandalozne popustljivosti poklicanih oblast napram pijanem nemšurskim pretačem in razgrajajem postajajo pravne razmere za Slovence pri nas brezpogovorne. Prišlo je že tako daleč, da se Slovenci od nemščurjev zasramovani, razaljeni ali pretepeni, niti ne upajo tega naznani pri merodajnih oblastih. Na binokostni ponedeljek je šel 60letni Slovenec Valen. Vartič iz Dolan na Bajtiše. Sredi poto mu pride nasproti znani nemškutar Jozef Lučnovič iz Medborovnice v spremstvu treh enakovrednih bratcev. Od daleč že začne vpliti na si volasega starčka: Ti prokleti čuši, Kranjo itd. Ko pride bliž, zavrti, da ga starček svojo pest ter mu sapetiti, da ga takoj pobije na tla, če se takoj ne zgubi. Nemšurska, od »Heimatsdiensta« vzgojena propalica bi starčka tudi trošila ob tla, da nista v tem trenotku prišla po poti dva druga gospoda, katerima se ima Slovenec zahvaliti, da je mogel neovirano nadaljevati svojo pot. V nedeljo dne 22. maja je sedelo več Slovencev v gostilni »pri Cingelnu« na Trati. Tedaj pride med nje nemškutar Techebans iz Medborovnice ter začne naše ljudi zmerjati in povsati na najnesramnejši način. Posebno se je spuščal na Bošteta Borovnika, katerega je zmerjal, da se ni bil na plebiscit

često. Ko se je potem ljudem posrečilo, da so ga spravili iz sobe, je sredi ceste pred hišo razgrajal ter grozil z odprtim nožem v roki, kričeč, da zabode vsakega »čuzac«, ki bi se pokazal na cesto. Za slovenskim dekletom, ki so tedaj slučajno šle mimo, je začel lučati kamenje ter jih je peval na najgrbi način. — V nedeljo dne 5. junija je vdril nemški kaptan F. Hajnik na Dobravi v hišo slovenskega puškarja Grundnerja, ga zgrabil za grlo in ga v navzočnosti njegove žene in njegovega sina davil in grlil, da je komaj napadeno še prišel k sebi.

— St. Janž. V nedeljo dne 5. junija so o polnoči pijani nemški prihrumeči v gostilno »pri Tišlarju«. Ker jim gostilničar ni hotel dati pijske, so začeli razgrajati kakor divjaki in mahati in pretiti s stoli, tako da sta morala gostilničar in gostilničarka zapustiti gostilniško sobo, kjer so potem zagospodarili plačani »Heimatdienstovci«. Sadovi nemške vzgoje.

Dnevene vesti.

V Ljubljani, 11. junija 1921.

— Kralj Peter je okrevljal. Ker se je zdravje Nj. Vel. kralja Petra poboľjšalo, je bil regent Aleksander obveščen, da mu ni treba priti v Beograd, regent pa se bo menda vendar povrnil okoli 20. t. m.

— Z našega vseučilišča. Za rektorja v bodočem šolskem letu je bil izbran redni profesor rimskega in zasebnega prava dr. Gregor Krek, kot prorektor bo funkcionalni profesor matematike dr. Rikard Zupančič. Na pravniški fakulteti je bil voljen za dekana v bodočem šolskem letu redni profesor kazenskega prava dr. Metod Dolenc, a za prodekana redni profesor kanonskega prava dr. Rado Kušec.

— Nobenih davkov ne plačujejo? Razni protidržavni agitatorji, ki ščuvajo ljudstvo proti Beogradu in Srbom, se najraje poslužujejo bajke, češ da v Srbiji sploh nihče ne plačuje davkov, dočim moramo v Sloveniji nositi neznosna davčna bremena. Koliko je na teh zlobno izmišljenih vesti resnice, kaže najbolj dejstvo, da je Beograd plačal samo za mesec januar, februar in marec skupaj 14 milijonov 551.262 dinarjev ali 58.205.048 K davkov. Z davki, ki so bili plačani na zaostankih za leto 1919 in 1920, je Beograd plačal na davkih skupaj 48 milijonov dinarjev ali 192 milijonov kron. Ugotavljajoč to dejstvo piše »Politika«: »Razdejan, za časa okupacije opustošen Beograd je tako zadostil svoji davčni dolžnosti. Zavedajoč se, da je to lastna država in da bi bila nesreča, ako bi to drzavo samo guli in sleparili, je Beograd plačeval davke in jih še plačuje. Brez davčnih knjig, ki so med okupacijo propadle, brez nasilnih odredb in iz razrušenih domov in prodajalen, je Beograd plačeval ter vršil svojo dolžnost in jo še vrši. Zanimivo bi bilo in morda tudi porazno istočasno pogledati, kako to svojo dolžnost izvršujejo Novi Sad in Zagreb, Sarajevo in Ljubljana, kjer ni propadla niti ena davčna knjiga in kjer so se tekom vojne ne nakopičili milijoni, dočim je v Srbiji vse propadalo...«

— Volitev župana v Mariboru je uradno razpisana na ponedeljek, 13. junija, ob 18. uri v mestni svetovalnici. Kakor čujemo, bo tudi v Mariboru volitev prinesla — presenečenje.

— Bela vrana — vzor državljanu. V finančnem ministru obstoji odsek, ki ima nalogo pregledovati akte in ugovoriti, ako so pravilno kolkovani. Ta odsek je doslej pregledal 250.000 aktov iz Hrvatske in Vojvodine. Pri tem je ugotovil, da je bila država pri kolkovanju prikrasjena za okroglo 6 milijonov kron. Med tem 250.000 aktov je nahajala tudi kupna pogodba, na kateri je bilo s neokretno kmetskoto roko napisano: »Kupil sem nepremičnino za 15.600 kron. V pogodbi je navedena kot kupna cena svota 8000 kron. Ker nisem voljan, da bi našo državo oškodoval, zato prošim, da se mi pripravi pristojbina tudi od ostale svote, t. j. od 7600 K...« — Ta vzorna državljan, v današnjih časih pravi beli vran, sta pripravi kmetič Kosta Urišič in njegova žena Saveta.

— Dramsko gledališče ljubljansko v slovenskih rokah. Deželna vlada za Slovenijo je razpustila društvo »Deutscher Theaterverein«, katero je bilo formalni lastnik ljubljanskega dramskega gledališča. V smislu pravil tega društva je celo društveno premoženje pripadlo »Kranjski hranilnici« v Ljubljani. S tem je zgraba, katera je bila za mišljena kot »Ein Bollwerk deutscher Kultur« definitivno prešla v slovenske roke.

— Zadeva ljubljanske filharmonične družbe pravomočno rešena. Kakor znano, se je vršil v novembru leta 1919 občni zbor filharmonične družbe, katerega so se udeležili samo slovenski člani filharmonične družbe, dočim so nemški člani vsi izostali. Izvoljen je bil nov, popolnoma slovenski odbor. Nekateri nemški člani družbe so se pritožili na deželno vlado za Slovenijo, češ da vladni sekvester družbe ni bil opravičen sprejemati slovenskih članov ter da nov odbor vsled tega ni pravilno izvoljen. Deželna vlada za Slovenijo je nemško pritožbo kot neutemeljeno definitivno odbila ter vzela izvolitev slovenskega odbora kot pravilno na znanje. Vsled tega sklepa je policijsko ravnanje filharmonični družbi dovolilo, da sme zopet redno poslovati ter je obenem razrešilo sekvester njegovih poslov. Kakor čujemo, se ima v kratkem vršiti občni zbor društva, kateri bo zlasti imel sklepati o prenehanju pravil in pa voliti nov odbor. Že sedaj opozarjamo vse slovenske člane filharmonične družbe, naj se tega zelo važnega občnega zbora zanesljivo udeležijo. Čas in kraj občnega zbora objavimo pravočasno.

— Brez komentarja. Iz Ljubljane so poslali »Neue Freie Presse« na Dunaj tole brzojavko: Ljubljana, 8. junija. Danes se je vršila v Ljubljani volitev župana. Za ljubljanskega župana je bil z veliko večino izvoljen izdajatelj in glavni urednik »vodilnega lista Slovenije« »Jugoslavija« Anton Pesek.

— »Jugoslavija« in Anton Pesek. »Jugoslavija« poroča, da je njen izdajatelj in odgovorni urednik Anton Pesek odločil te funkcije in izročil izdajanje lista posebnemu konzorciju, katerega zastopa dotedanji sourednik in upravnik »Jugoslavije« Dominik Čebin, ki je prevzel tudi odgovorno uredništvo.

— Iz davčne službe. Imenovana sta: pri davčnem uradu na Vrhniki Matija Pečkaj, davčni asistent davčnega urada v Ljubljani, in pri davčnem uradu v Ljubljani Rud. Dekleva, davčni praktikant davčnega urada na Vrhniki, oba na prošnjo.

— Iz rudarske službe. Viktor Sinkovec, rudarski adjunkt X. čin, razreda uprave državnega premoženja v Zabukovci, je imenovan za rudarskega komisarja v IX. čin, razreda, 1. stopnje.

— Inženjski izpit na mont. višoki šoli v Pribramu Č. S. R. je položil gosp. Viktor Fetič iz Ljubljane.

— Razpis službenih mest. V Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo št. 61 z dne 6. junija 1921 je pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani razpisanih več službenih mest, in sicer mesto ministrskega podtajnika ev. ministrskega tajnika, mesto ministrskega koncipista, mesto konceptnega praktika in mesto računskega praktika. Prošnje do 1. junija 1921.

— Avstrija vrača našo živino. Iz Maribora nam poročajo: Ne le, da je že teden dni skoro ves izvoz z živim mesom v Avstrijo omejen na dnevno po 1 do 2 vagona, so zdaj začeli že pošiljati nazaj živino, ker jim je predraga. Avstrija dobiva namreč živino in meso iz Romunije, Madžarske in Bolgarije brez carine, tako da naši trgovci z visoko carino ne morejo več konkurirati. Kljub nezdravi valuti bo v Avstriji meso kmalu ceneje kot pri nas.

— Sklep šolskega leta na deželi bo za ljudske šole 14. julija, pričetek šolskega leta 1921/22 pa 14. odnosno 15. septembra. Na bivšem štajerskem veljajo glede sklepa in pričetka stare določila (radi trgovine).

— Tobačna zaloga v Mozirju, spojena z založno trafiko, je vnovič razpisana. Letni dohodek znaša 19.140 K. Podrobnosti se izvedo pri finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

— Večji transport ruskih ujetnikov je v petek popoldne zapustil karanteno v Mariboru ter se odpravil v domovino.

— Takse za viširanje potnih listov. Pri tuzemskih političnih (policijskih) oblastih morajo plačati za viširanje potnih listov županjski uradi.

— Ljudi takoe 26 frankov in grški državljani takoe 60 dinarjev.

— Govor o sv. pisma (slovenski) se vrši v nedeljo ob 8. zvečer v evangelijski cerkvi na Gospodarski cesti.

— Slatina - Radine. Ker se odpravi 15. t. m. promet na ljubomski progi, opozarja se občinstvo na Radinske vrelce, ki so prebogati na ogljikovikislino in najjačji vseh poznatih natron - liton vrelcev ter nadkričujejo celo francoski Vichy in Billin. Radine imajo edino naravno oglaševokislje kopeli v Jugoslaviji. Izvestja daje Tourist - Office, Ljubljana.

— O narodnih nošah na Slovaškem je predaval snovi v Mestnem domu profesor dr. Ivan Lah. Predavanje je bilo izredno številno posrečeno. Zlasti mnogobrojno je bilo zastopano naše žensktvo. Krasne kolorirane slike z Velehrada in drugod so vzbujale splošno pozornost. Prihodnji tork predava prof. Vavpotič o stari Pragi.

— Gozdni piknik jutri v nedeljo na Golovcu vrh vojaškega strelišča se začne ob 9. zjutraj in konča zvečer ob 8. Dohod z Dolenjske ceste mimo Malija ali čez vojaško strelišče; na obeh izhodiščih se ustavljajo tramvaji. Hoje je dobrih 5 minut. Vstopina 1 dinar. Godba in petje, razvedrila originalna. Če bi bilo slabo vreme, bo piknik v nedeljo 19. junija.

— Simon Gregorčičeva knjižnica posluje vsak tork in petek od 5. do 7. zvečer ter ob nedeljah od 10. do 12. popoldne v svojem lokalu Vidovdanska cesta št. 2. Prvič posluje v tork 14. junija. Knjižnica je dostopna brez razlike vsakega, ki si preskrbi potrebno izkaznico pri knjižničarju. Izkaznica stane pol dinarja. Knjižničarju osebno neznane osebe se morajo legitimirati, sicer ne dobijo izkaznice. Tlačni knjižničar je učitelj Ljubo. Knjige so izposojajo na dobo 14 dni. Izposojevalne pristojbine so običajne kot drugod. Odbor se priporoča za obiske. Zdravo!

— Matrantom na mariborski gimnaziji 1. 1901. Preleteli smo v objavo ta-le povz: Letos obhajamo 20letnico maturo. Splošna želja je, da se po preteku 20 let snidemo v Mariboru, ker se mnogi tovariši niso več videli, odkar so napravili maturo. Podpisana se obračata na vse tovariše s prošnjo, da jednemu izmed podpisanih takoj javijo, ali žele, da se vrši sestanek sredi meseca julija ali koncem meseca julija, kakor tudi svoje želje glede programa. Po prejemu odgovora se bo sestavil program in pravočasno dopisalo vabilo za sestanek bivšim gg. profesorjem in vsem našim tovarišem. Na veselo svidenje! Ivan Mravljak, profesor na realki v Mariboru, Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Beograd, konstituanta.

— Obojeni gerent. Pri volitvah v konstituanto je šolski vodja Maks Zemljčič iz Zerkovce opazil, da niti on, ki biva še nad 20 let v občini, ni vpisan v volilni imenik, niti še četi drugih pristavev nasprotne stranke gerenta Alojzija Rebernika. Na opetovano zahtevo se le je Zemljčič zase dosegel reklamacijo, ne pa tudi za ostale pristave. Zemljčič je bil primoran to javiti okroglnemu sodišču. Alojzij Rebernik je bil pred kazenskim senatom v Mariboru obojen v zmislu § 91 vol. z. na 200 kron globe ter na izgubo pravice voliti poslance za dobo pet let.

— Zadnji hudourniki so razdeljali povsod mnogo gorakih potov, nanosili obilo groblje in zasuli ceste ob vmožjih. Treba bo obile poplave.

— Ljubljanske šote zmanjkuje. To, za ravne sloye in barjanske prebivalce že od nekdaj šialano kurivo, je jelo od dne do dne bolj giniti. Danes prodnirajo šoto le še v Hauptmanni in Črni vasi, na ostalem Barju so pa plati že došla izorpana, zato je tudi v našem mestu videti le redek voz šote. Pozni bodo revni ljudje to kurivo, ker so deva draga, težko pogrešali.

— Tatvine po gozdih in poškodbe drevev. V pomenjanju drv in suhljadi hodi v ljubljanski okolici razni »vreni« ljudje po gozdih in sekajo kar jim pride pod sekiro in ne le suho dreve, nego zdravo, mlado dreve, ki ga znosijo in zvoziijo potem po noči domov. Nad tem vandalizmom se posestniki, ko se gozdi premalo zastraženi, seveda brezuspešno pritožujejo.

— Nogo si je zlomila. Soproga čevljarskega mojstra Marija Kalan, stanujoča na Vidovdanski cesti, je bila pred dnevi na obisku pri svojih starših v Topolu, okraj Irlaka Bistrice. Pri neki stavbi ji je spodrsnilo in si je pri tem zlomila nogo. Neki italijanski zdravnik v Irlaki Bistrici ji je nudil prvo zdravniško pomoč, nakar so jo včeraj z vlakom pripeljali v Ljubljano.

— Nesreča. Na Bleiweisovi cesti je včeraj okoli 10. ure popoldne težko ponesrečel delavec špedijskega tvrdke »Balkan« Leop. Tušar. Padel je z visoko naloženega voza pod kolesa. Zlomil si je obe nogi.

— Cirkus Renlow & Kočka. Jutri, v nedeljo 12. t. m., se vršita dve veliki predstavi, in sicer popoldne ob 4. in zvečer ob pol 9. Vstopnice za popoldnansko predstavo se morajo kupiti vnaprej pri cirkuški blagajni. Sinočnja predstava je bila na višku cirkuške umetnosti. Moderno dresirani konji so proizvajali nove točke in tudi bebasti Avgusti so uzadovoljili mnogoštevilno občinstvo, ki je občudovalo predvsem vratolomno telovadbo. Predstava se vrši vsak večer z novim vspeedom.

Ljubljanska porota.

Velika poverba v konsumnem društvu.

Ob 4. popoldne 10. t. m. je pričelo dalje pred poroto zasliševanje velikih poverb obtoženega Karla Polaneka. Obtoženec je visok, eleganten mož samozvestnega nastopa. Njegovo zasliševanje je bilo dolgotrajno, mumično. Na vsako malenkost je dal hiter odgovor. Predsednik Regally: »Ali ste pagrešili poverbe?« Obtoženec: »Deloma da! Ne pa vseh!« Obtoženec je na to začel opisovati svoje življenje, razmere v litjski podružnici Konsumnega društva in je pristavil: »Začel sem pri tem trgovino na svojo roko. Kot poslovođa za to nisem bil upravičen ali ravnal sem tako kot so predniki.« Trgoval je Polanek na svojo roko z raznim blagom, za kar so bile v centrali vedeli. Obtoženec je dalje pojasnil poslovno kontrolo. Prava kontrole ni bilo. Denar je vsak večer izpredal izročal blagajniku. Kontrole pri blagajni ni bilo. Glede pokvarjenega blaga je vprašal predsednika: »Ali se je kaj blaga pokvarilo?« Obtoženec: »Da. Kakor pomaranče, limone, čebula in drugo.« Predsednik: »Ali ste to javili?« Obtoženec: »Da, ali reklo se je, da se to ne piše, ker mora to poslovođa notri prinesiti.«

Obtoženec je na to z veliko sigurnostjo pojasnjeval, kako je jemal blago na svoj račun, kako je vodil trgovske posle in kako je prodajal Polanski je vsako malenkost, tudi zakaj si je izposojel denar iz društvene blagajne. — Zastopnik udeležene zadruge G. Uratnik je med zaslišanjem pripomnil, da je 86.000 K še danes nepokriti. Obtoženec ga je lahko to zavrnil: »Ako bi se vse vpoštevalo, bi ne bilo niti 10.000 K.« Predsednik Regally dalje: »Ali je bilo kaj inventure?« Obtoženec: »Pri prevzetju, potem koncem junija in 6. novembra.« Predsednik: »Kaj je bilo koncem junija?« Obtoženec: »Meni ni nikdo ničesar rekel. Predsednik: »Pa manjkalo je ca. 90.000 K.« Obtoženec: »Mi niso povedali. Nadzornik je bil vsakih 14 dni pri meni, pa mi ni nič rekel.« Obtoženec je dalje povdarjal, da je bil aretiran brez obračuna. Glede izposojil iz blagajne — obtoženec si je izposojil 11.100 K — ga je predsednik vprašal: »Ali ste bili upravičeni

jemati iz blagajne?« Obtoženec kratko in hladno: »Da. Na svojo odgovornost!« Potomiki: »Ali je bila med društvom in vami kakšna pogodba?« Obtoženec: »Ne!« Zastopnik: »Imamo službeni red.«

Obtoženecovo zasliševanje je trajalo skoro tri ure in pol.

Zasliševanje prič. O manipulacijah in poslovanju litjske podružnice je bilo na to zaslišanih osem prič, ki so izpovedale marsikatero zanimivost. Glavna razbremenilna priča je bil Polanek trgovski sodnik Fran Kosič, ki je bil tudi tam za časa Polanekovega poslovanja uslužben. Tajnik centrale Vrhunec je izpovedal, kako so prišli pri reviziji na veliko primanjiljak, ki je vse presenetil. Fran Kosič je potrdil nekatere izpovedbe obtoženčeve, povdarjal je, da prave kontrole ni bilo. Dolgotrajna je bila razprava o prvi točki obtožnice o »šifonu«. Tu se je opazila naslednja zanimivost. V litjski podružnici so šifon veliko ceneje prodajali, kot v centrali in drugje. Zato so ljudje kar trumoma, celo iz Ljubljane, vreli v Litijo in ga potem drugam potom verzičkov prodajali. Tudi priča Stravs je bila zanimiva.

Po končanem dokaznem postopanju, po govorih državnega pravdnika dr. Ogoreutza in zagovornika dr. Pirca ter kratkem predsednikovem reasumeju so porotniki danes ob 2. uri 20 minut glade vprašani, če je Polanek kriv poverbe na škodo litjske podružnice v skupnem znesku 33.925 K 05 v, odgovorili osem glasov »ne« in 4 »da«, toraj krivdo z večino glasov zanikali.

Na podlagi tega porotniškega izreka je bil Karl Polanek oproščen.

Razprava je bila ob 2. uri 30 minut danes zjutraj zaključena.

— Rodbinska tragedija. V ponedeljek, 13. t. m. se prične pred ljubljansko poroto razprava proti Ivanu Vrhuncu zaradi uboja, ki ga je izvršila na pustno noč po neki veselici nad mozem L. Vrhuncem. Razprava bo trajala ves dan.

— Tihotapec zlati. Pri včerajšnji porotni razpravi je bil France Zavradal opsojen na osem mesecev težke ječe zaradi hudodelstva poverbe.

Turistika in sport.

— Prvenstvena nogometna tekma Hermes - Primorje se vrši v nedeljo dne 12. junija ob 18. uri na prostoru Sparta - Primorje. Istotam ob 16. uri prijateljska tekma Jadran - Sparta.

— Tekme 12. t. m. na prostoru Pirije. Ob pol 17. uri igrajo proti Iliriji Atletiki iz Maribora, ki so bili vedno hud rival za prvenstvo Maribora. — Ob 18. uri se vrši prvenstvena tekma Ilirija : Svoboda kot edina letošnja prvo razredna prvenstvena tekma v Ljubljani. Zmagovalec ima tekmovali s prvaki Celja in Maribora za prvenstvo Slovenije. — Vstopnina: sedeži I. vrste 30 K, II. vrste 16 K, stojšča 8 K, članske in dijaške vstopnice 6 K. — Vstopina velja za obe tekmi.

— Sportno vezbalništvo. »Ženskega telovadnega društva v Ljubljani« je tako daleč dograjeno, da se bode v prihodnjih dneh pričelo uporabljanje. Ima idealno solno lego, v samem zelenju, brez prahu in vendar v središču mesta. Ograjeno je z lično železno ograjo, po kateri se opetajo vrtnice. V zgornjem delu je prostorn hockey-prostor, ki se bode uporabljal tudi za rokomet, telovadbo in lahkoatletične vaje. Z igranjem se zaradi trave prične šele v nekaj tednih. Krog hockey - prostora je pripravljeno tekašišče, ki je že urejeno. V spodnjem delu vezbalništva leži tenis, ki bo zamrežen in ločen od drugega. Potreben material je že naložen in se bode pričelo prihodnji teden z igranjem. Poleg tenisa bode stala telovadnica s potrebnimi garderobami in umivalnicami. Če ne bo zadržkov, bo postavljena še ta mesec. Pred telovadnico in tenisem se razprostira otroško igrišče, ki je že zaplanirano. Posuto bo s peskom in okrašeno s klopmi in nasadi. Za društvo ni bila lahka naloga, izpeljati svoj široko zasnovani načrt, ker ne razpolaga s nikakimi fondi. Odbor izvršuje vse delo v lastni režiji in ni štedil korakov, ne potov, da je pridobil cenemih delavnih moči, vzornikov, materiala in raznih potrebščin pod najugodnejšimi pogoji. Ker mora vedno računati na računati, gre delo počasneje od rok, kot če bi razpolagal s sredstvi. In sedaj, ko se bližamo h koncu pripravljane dela, se obrščamo do javnosti, da podpira naše stremženje in z nami dela za narod. Krepite našo mladino. Pošiljajte jo v naravo, na športne in telovadne prostore!

— Vpisovanje za »otroško igrišče«. »Ženskega telovadnega društva v Ljubljani« se bo vršilo v ponedeljek in tork 13. in 14. t. m. od pol 6. do 8. zvečer v risalnici »Mladike«. Sprejemajo se deklice in dečki od 5. do 12. leta. Mesečna znaša K

30 za enega otroka, K 20 za vsakega nadaljnjega otroka iste rodbine. Starši bodo ob vsakem dnevnem času od 8. zjutraj dalje pošiljali otroke na igrišče, kjer se bodo igrali pod nadzorstvom vrtnarice. Društvo je nabavilo krogi, žoge, več krogelnih igraj itd., da bodo od jutra do večera zaposleni naši mladički in z veseljem prihajali na igrišče. Dokler se ne zarastejo nasadi, se bo prostor po potrebi zasenčil s solinčniki, odprta telovadnica bo dala senco v največji vročini, za slučaj dežja pa streho. Starši, zapajate nam svojo dečo! Marsikateri otroci sedijo v počitniških mesecih v zadušnih sobah, ali pa se potikajo po ulicah, ker je mazi preobčutena z delom. Matera, štrvute malenkostno vsoto za svoje otroke, da bodo prosti čas počitniške svobode resnično porabili v korist telesnemu razvoju. Hočemo vas razbremeniti, koristiti vaši deci — naši deci.

— Tenis-odsek »Ženskega telovadnega društva v Ljubljani« prične prihodnji teden delovati in bo posloval v dveh oddelkih: I. oddelke za goltenke in II. oddelke za družabni tenis. Da omogočimo čim širšemu krogu mladine dostop k igri, bo dalo društvo oddelka za goltenke na razpolago proti malenkostni odškodnini vse potrebščine kakor žoge in rakete. Vpisovanje se vrši v ponedeljek in tork 13. in 14. t. m. v risalnici »Mladike« od pol 6. do 8. zvečer. V oddelku za goltenke se sprejemajo deklice od 12. do 18. leta. Vpisnina za netelovadke znaša 10 K, mesečna K 50; za sežijo (4 mesece) mesečno K 40. Za uporabo športnih potrebščin K 10, mesečno. V oddelku za družabni tenis se vpisujejo dame in gospodi pod sledečimi pogoji: Vpisnina K 10, mesečna K 150 za osebo, sežijska mesečna (4 mesece) K 100 za osebo. Žoge in rakete mora imeti družba sama. Društvo je naročilo tudi tenis čevlje, ki bodo igralcem na prodaj. Vsaka skupna bo igrala dvakrat na teden po 1 in pol ure. One dame in gospodi, ki se zanimajo za tenis, opozarjamo, da ima »Žensko telovadno društvo« v Ljubljani v ponedeljek in tork 13. in 14. t. m. od pol 6 do 8. zvečer vpisovanje v »Mladike«. Vstop je dovoljen tudi nečlanom.

— Iz sportnih krogov. Iz Lauseanne poročajo: Kongres mednarodnih rodnih sportnih zvez je sprejel sklep, v katerem izjavlja, da je ustanovitev zveze mednarodnih sportnih udruženj neprimerna. Na včerajšnji seji se je sklenila ustanovitev stalnega obvestilnega urada, sestoječega iz petih članov, katere imenuje predsednik.

Društvene vesti.

— Pevski večer, ki ga priredi danes zvečer ob 8. na senčnatem vrta pri Lomazju v Rožni ulici pevski odsek Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj, obsega najprizgonejše pesmi, med njimi tudi ljubke koroške. Vabimo za to narodno in napredno naše občinstvo, zlasti naše šentjakobčane, da ga posejijo v največjem številu. Vstopnina 2 dinarja.

— Kdor je rad vesel, naj pride v nedeljo, 12. t. m. ob 5. popoldne v hotel »Tivolj«, kjer priredi Udr. Jugosl. akad. omladine iz Primorja s sodelovanjem »Klub Primorke« veliko vrtno veselico s plesom, šaljivo pošto in tombolo, z bitko s serpentinami, in razsvetljavo z brlečimi tulipani, škagac, itd., itd. Ksaj se bode, kdor zamudil!

— Podružnica Jugoslovenske Mladice v Litiji priredi v nedeljo dne 12.

t. m. ob 16. uri javno tombolo. Ker so železniške zveze jako ugodne, kliče podružnični odbor vsem rodoljubim in prijateljem lepe narave: »na svidenje v nedeljo!«

— Udr. »Jugosl. akad. omladine iz Primorja« priredi v nedeljo, 12. t. m. na vrtni hotela »Tivolj« veliko vrtno veselico s plesom in jako šaljivim spredom. Začetek ob 17. Vabljeno so vsi prijatelji veselja.

— Damska sekcija Jug. napred. akad. društva »Jadran« priredi v nedeljo, dne 12. junija t. l. Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« v Logatcu, točno ob 19. dne 19. junija t. l. (nedelja) pa v Zagorju ob Savi v Sokolskem domu, ob isti uri. Predprodaja vstopnic v Zagorju ob Savi pri g. Ahčanu v trgovini.

— Prostovoljno gasilno društvo na Jezici priredi v nedeljo, 12. t. m. ob 2. popoldne veselico na vrtni lov. Dermastja in

vulgo »pri Florjančicu« s sledečim sporedom: srečolov, šalijava pošta, pete, komični prizori, ples itd. Čisti dobitek je namenjen za nabavo in popravilo gasilskega orodja. Prihiti vse, ki veste ceniti požitnovalno delo gasilstva, v nedeljo popoldne na prijazno Ježico!

— Klub »Soča« priredi dne 19. t. m. izlet v Kranj z veselic. Odhod iz Ljubljane ob 13.40, povratek iz Kranja ob 22.30. Člani in prijatelji kluba »Soča« se pozivajo, da prijavijo svojo udeležbo najkasneje do torka, 14. t. m. pri blagajni kavarne Zvezda ali pa v restavraciji »Triglav« pri drž. kolodvoru v Šiški, da se jim zagotovi skupni prostor v vlaku. Člani, ki nimajo še društvene izkaznice, naj to istočasno napišejo v prijavnico polo, nakar dobe izkaznico v vlaku na dan izleta.

— Čitalnica v Brežicah praznuje dne 19. junija ob 16. spomin svoje ustanovitve pred 80 leti. V to svrhu priredi istega dne veliki slovnost na vrtu in v vseh prostorih Narodnega doma.

— Kdor si želi razvedriti in zabavo, naj se priključi sedaj na »Zemljanje v Trnovem«. Ker je zanimanje zelo veliko, se bodo v kratkem oddale vpisnice v predprodajo.

— Udrženje gledaliških igralcev. Dne 2. 3. 4. in 5. julija se vrši v Ljubljani 3. kongres Udrženja gledaliških igralcev SHS. Ob tej priliki posetijo Ljubljano delegacije iz vseh države. Prihajajo se bodo razne gledališke predstave, v katerih bodo nastopali kot gostje prvi jugoslovanski umetniki. V čast gostom pa bomo poleg drugega priredili vrste vese-

lice s zanimivim vspehom. Prosimo slavno občinstvo, da nam bo ob tej priliki naklonjeno ter s tem dokaže, da znamo Slovenci ceniti umetnost. Obračamo se pa v prvi vrsti na vsa narodna društva, da upoštevajo našo prireditev s tem, da tekom določenih dni ne prirejajo veselice. O kongresu poročamo natančneje prihodnje dni.

— Stanovanjski najemniki! Odbor »Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo« ima svoje redne seje vsako sredo ob 8. zvečer v mali posvetovalnici mestnega magistrata. Ker se bo v prihodnjih tednih obravnavalo podrobno o organizaciji zaupniškega sistema, se pozivajo zainteresirani najemniki, da se udeležijo v največjem številu teh sej. Odbor.

— Podružnica Kola jugoslovanskih sester v Kranju. V Kranju se je vršil v soboto 28. maja t. l. ustanovni občni zbor podružnice Kola jugoslovanskih sester. Izvoljen je bil ta-le odbor: predsednica: ga. Mira Znidarčičeva; podpredsednica: ga. Marica dr. Kobetova; tajnica: gđ. Angela Hafnerjeva; namestnica: gđ. Ana Malijeva; blagajničarka: ga. Mara Adamičeva; namestnica: ga. Slavica dr. Tekavčičeva. Odbornice: ga. prof. Košnikova, ga. Marica Marenčičeva, gđ. Vera Majdičeva. V nadzorstveni odbor pa: ga. Marija dr. Kušarjeva, ga. Hermina Valenčičeva, ga. Marica Zupančičeva. Podružnica je sklenila prirediti v Kranju v letošnjem letu gospodinjstvi tečaj. Z obdnega zbora se je odposlal brzojavni pozdrav »Kolu srpskih sester v Beogradu«.

Zdravstvo.

— II. jugoslovanski sestanek za operativno medicino. Ta sestanek se vrši v Zagrebu v začetku septembra t. l. Na njem se bo razpravljalo o kirurški tuberkulozi kot glavnem predmetu, razven tega bodo na dnevnem redu tudi predavanja in demonstracije iz vseh delov operativne medicine in njenih pomožnih znanosti: iz kirurgije, ortopedije, urologije, porodništva, ginekologije, oftalmologije, otorinolaringologije, stomatologije, dermatovenerologije, radiologije in fizikalne terapije. Član sestanka je lahko vsak zdravnik Jugosloven, ki se bavi

z operativno medicino, kateri se prija pri predsedništvu organizacijskega odbora ter plača 200 K pristojbine. Prijavitelj se je treba do 15. julija. Predsednik organizacijskega odbora je profesor dr. N. Čučković, Zagreb. Gajeva št. 7, podpredsednik prof. dr. J. Budisavljevič, glavni tajnik dr. D. Pogacnik, roditeljske, blagajnik dr. B. Špišić, Palmotičeva 22 in odborniki: prof. dr. F. Dureš, primarij dr. Gottlieb in prof. dr. D. Mašek. Podrobne vesti o sestanku v Liječniškem viješniku in v Srbskem arhivu za celokupno lekarstvo.

Najnovejša poročila.

INTERVENCIJA KOROŠCEV. Dunaj, 10. junija. »Christlich-soziale Parteikorrespondenz« poroča o prihodu zastopnikov koroških strank v Gradec, kjer so izrazili željo glavarju dr. Rintelenu svojo bojazen glede posledic, ako se izvrši na štajerskem ljudsko glasovanje za združitev z Nemčijo. Dr. Rintelen je izjavil, da bo poročal o tem strankam, ki so zastopane v štajerskem deželnem zboru. Zato se more pričakovati sprememba stališča štajerskih strank v tem vprašanju, od katerega rešitve je odvisna tudi rešitev vladne krize.

DR. RYBAR ZOPET V RIMU. Rim, 10. junija. Dr. Rybar, ki je bil odpotoval v važnih zadevah na posvetovanje v Beograd, je odpotoval od tam in prispe semkaj danes ali jutri, na kar se bodo nadaljevala italijansko-jugoslovanska gospodarska pogajanja.

EVAKUACIJA DRUGE DALMATINSKE CONE. Split, 10. junija. Dne 7. t. m. so odpotovali v Šibenik člani naše delegacije: podpredsednik vlade dr. Desnica, general Milojevič, polkovnik Nešić, mornariški delegat Stanković, tajnik dr. Rajević in še nekateri drugi eksperti. V Šibeniku so se sešli s člani italijanske delegacije, kjer so se uredile modalitete za evakuacijo in izročitev oblasti našim organom. Evakuacija se izvrši do 15. t. m.

ŠTRAJK DRŽAVNIH UADNIKOV V ITALIJI. Rim, 10. junija. Včeraj se je vršil ministarski svet, na katerem se je obširno obširno razpravljalo o uradniškem štrajku. V provincah Genova, Parma, Palermo, Sirakuza, Trst in nekaterih drugih se vrši služba nemoteno, izvenzemski obstrukcije po nekaterih uradih. Najhujeje se je razvila obstrukcija po brzojavnih, sodnijskih in državnih uradih v Milanu, v Benetkah, Placenci, Cremoni, Kalabriji in Mesini. Srednješolski učitelji se vzdržujejo poučevanja po nekaterih provincih za časa s strani štrajkovnega vodstva določenih shodov. Vlada je doslej suspendirala 4515 uradnikov, odpustila jih je pa 495. Poslednje hoče nadomestiti z vojnimi invalidi ali vdovami po padlih vojaki in njihovi hčerami. Pošne brzojavne urade v Milanu je zasedlo vojaštvo. Skupina poslancev se je zavzela za uradnike in posreduje pri vladi, da bi se končno prišlo do sporazuma.

ki bi ustavil uradniško obstrukcijo. Delajo tudi na to, da bi bili suspendirani in odpušteni uradniki zopet sprejeti v službo.

KRIZA V AVSTRIJSKI KLERIKALNI STRANKI. Dunaj, 10. junija. Letni kongres krščansko-socialne stranke se je na dolgo baval s politično situacijo, ki jo je ustvarila odločitev deželnega vodstva štajerske stranke glede plebiscita za združitev z Nemčijo. Dokler centralno vodstvo ne bo moglo spraviti štajerskega vodstva na disciplino, se kabinetsna kriza ne bo mogla rešiti. Na kongresu so se čule jako ostre besede proti razkolu v stranki, ali štajerci vstrajajo trdno in neizprosno pri svojem plebiscitu. V Gradcu se že delajo priprave za glasovalno organizacijo. Predsednikom centralnega vodstva je izvoljen kanonik Seidl, kar znači poraz dunajskih krščanskih socialcev, ki so kandidirali poslanca Kunschaka.

SPLOŠNA STAVKA V MONAKOVEM. München, 10. junija. Dopisni urad za Južno Nemčijo javlja: Izvrševalni odsek obratnih svetov in treh socialističnih strank je sklenil nocoj splošno stavko, ki se začne še to noč in ki naj traja do ponedeljka, dne 13. t. m. do 24. Cestna železnica ne bo vozila. Železničarji se še niso odločili o svojem postopanju. Kakor se govori, bodo življenska važna podjetja med stavko obratovala.

KDO JE FINANCIAR KARLA? London, 10. junija. »Sunday Express« poroča, da je zadnji Karlovo akcijo na Madžarskem financiral Sir Batil Saharov, velekapitalist, rusko - grškega pokolenja. Saharov ima velike finančne interese v Franciji in Angliji ter je lastnik polovice Monte Carla.

TEŠINSKE MEJE. Varšava, 10. junija. Poljsko-češkoslovaška razmejitevna komisija je končno veljavno določila tešinsko mejo.

POLJSKI ZUNANJI MINISTER. Varšava, 10. junija. Poljski poslanik v Madridu Vladislav Skrzyski je imenovan za zunanjega ministra. — Skrzyski je bivši avstro-ogrski diplomat, ki je začel svojo politično kariero pri namestništvu v Gradcu. Pozneje je bil v Bruslju, med vojno pa je bil poslan v Švico.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Opera:

Sobota, 11. junija: Scherezada. Red C. Nedelja, 12. junija: Zlatorog. Red B. Ponedeljek, 13. junija: Vaska šola. Red A.

zvečer v svoji gledališki dvorani, Florjančica ulica 27, I. nadstropje. Predprodaja vstopnic v šentjakobski napredni knjižnici ob delavnikih ob pol 6. do pol 8. zvečer.

— Iz XIX. umetniške razstave. V razstavo je bilo naknadno uvrščenih še osem plaket Valontina Kosa. Prodana so bila do zdaj sledeča dela: št. 30 do 69 »Kralj Matjaž« Frana Kralja, 12 radirank Antona Kralja, št. 187 »Trsatški grad«, cinkopis Saša Santla, št. 155 »Matic« Iv. Napotnika (Nar. galerija) in št. 200 »Učence« Frana Tratnika. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. dopoldne in od 8. do 6. popoldne in sicer do konca tega meseca.

— Shakespeare: Beneški trgovci. Igrokaz v 5 dejanjih. Prevzel Oton Zupančič. V Novi založbi je izšel kot 6. zvezek »Nove knjižnice« Shakespearejev »Beneški trgovci« v prevodu Otona Zupančiča. Prvi Zupančičev prevod te drame, ki je izšel pred leti, se je že odlikoval po točnosti in pesniški vrednosti, ta prevod pa prvega še daleč presega. Ker »Beneškega trgovca« ni bilo več na knjižnem trgu, ga je Zupančič sklenil izdati nanovo. Toda ko ga je jel pregledovati, so se mu popravki tako namnožili, da ima čisto novo delo pred seboj. Solam bo ta klasična veselolaga v dobrem prevodu še slasti zaradi tega postrezala, ker ima obširen literarno-historičen in formalno-analitičen uvod dr. Kelemina in ob koncu vse potrebne opazke. — Knjiga je izšla v zelo lepi izdaji in se prodaja po 28 K nevezan in 36 K vezan izvod.

— 100letnica Webrova »Čarostrelca«. 18. t. m. bo 100 let, odkar se je v Berlinu prvič uprizarila kasneje po vsem kulturnem svetu popularna Webrova opera »Čarostrelca«. Julius Korngold piše: »Skoraj vse pesmi v tej operi so naravno vzrastle kakor narodna pesem in so postale narodne pesmi. Ves »Čarostrelca«, kakor samo še Mozartova »Čarobna piščalka«, je velika narodna pesem v dramatični obliki. Tudi v Ljubljani je bil »Čarostrelca« med prvimi operami slovenskega repertoarja, uprizaril se je prav mnogokrat v raznih sezonah in bil vedno zelo priljubljen.

— »Ljubljanski Zvon« št. 6. ima sledečo vsebino: Janko Samec: V beli noči. Ivan Albrecht: Nihče ne ve. Ivo Šorli: Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nečednostih. Alojz Gradnik: Večer je večer. Dr. Ivan Prilatelj: Duševni profil naših preporoditeljev. Anton Vodnik: Kakor čolnarji. Ivan Zorec: Njena pot. C. Golar: Gorenjska romanca Josip Vidmar: Tolstoj in njegov »Krščanski nauk«. Francoska narodna. Mirko Pretnar: Mornarjev povratek. Stanko Kosovel: Prerajanje. Milan Pajgel: Uboga deklica. Anton Vodnik: Pričkanje. A. P. Fata morgana Alojz Gradnik: Solnce in Brdih. Književna poročila. Nove knjige.

— Kumičé Tomo: Tajna Prokobona. Roman 1921. Tisak i naklada St. Kugli, Zagreb. Str. 70. Roman se godi med vojno in po razsulu na Južnem Tirolskem ter je pisan z veliko napetostjo in temperamentnostjo.

— Frank Heller: Prigode gospoda Collina. Šaljiv detektivski roman. Ljubljana 1921. Založilo »Jutro«. Cena 15 kron, po pošti 2 K več. Ta roman je izšel sedaj tudi v ponatisku v knjigi velikega formata na 105 straneh. Naslovni list je narisal g. prof. S. Santel. O tem romanu se je izrekel pariški »Figaro«: »Prevajalec moramo biti hvaležni, da nam je dal enega najboljših sedanjih švedskih prigradnih romanov. Frank Heller je pisatelj visoke kulture in prvovrsten stilist. Njegov »Collin« spada med najzabavnejše pripovedke te vrste.« »Dagens Nyheter« pa pravi: »Hellerjem je naše slovovalo dobilo, kar je do sedaj pogrešalo, elegantnost, v vsaki vrsti zabavnega pripovednika velikega stila. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi, Ljubljana. Sodna ulica št. 6.

— Dr. Senoa Milan: »Geografija Jugoslavije«. Zagreb. Nakladom in štampom »Jugoslovanskog Kompas«. Strani 52, cena 24 K. Vseučiliški profesor dr. Milan Senoa je obdelal v velikih obsejih Jugoslavijo in sicer pod poglavji: I. Horizontalni pregled, II. Vertikalni pregled, 1. Krško visočje, 2. Sjeverni arbanaski ogranci, 3. Alpinski ogranci, 4. Gore hrvaške, bosanske, srpske, 5. Karpatski ogranci, 6. Balkanski ogranci, 7. Rodopski masivi, III. Hidrografija, I. Jadransko področje, 8. Arhipelaško področje, II. Alpako področje, III. kontinentalno področje, V. Fauna Flora, I. Zivotinjstvo, VI. Zivotinjstvo, VII. Privreda tla, I. Ratarstvo i stočarstvo, 2. Sumarstvo, 3. Lov i ribarstvo, 4. Rudarstvo, VIII. Promet, IX. Alfabetični popis gradova i mesta. Dobiva se v knjigotlačnicah in pri zavodu: »Jugoslovenski Kompas« d. d. Zagreb.

— Molnar Franc: Labod. Dunajsko dvorno gledališče je uprizarilo te dni igro v treh dejanjih »Laboda«, ki jo je spisal madžarski dramatik Molnar. Gre za omožitev 29letne princeze Aleksandra. Ker se princ Albert noče ožati, se dela princeza naklonjeno nesrečno za ljubljeno domaćemu učitelju-vzgojitelju, dr. Agiju. Princ postane ljubosumen, razžali vzgojitelja, ki se dobro brani, in princeza se za hip zaljubi v Agija. A princ stric, pater Hiacint in princova mati vse uredita, da je prav. Dr. Agi se otrese brezupne zaljubljenosti do princeze ter odide s častjo; princ pa vzame princezo. Igra je dosegla izreden uspeh. Kritiki »Neue Freie Presse« piše: »Molnarjev namen je, zabavati kar doseže brez skokov v sirovost ali brezokusnost. Molnar se ne boji burkastih motivov, niti burkastih zaokretov ter se drži vendarle vedno v literarnih mejah. Pri njegovih igrah se človek zabava, se smeje, dasi brez viš-

jega umetniškega užitka, a vendar brez čuta sramu, da je zapravljen večer.

— Nove hrvaške knjige. Dr. Bogdanović David: Život i priključenja Dimitrija Obradovića, narečenoga u kraljevstvu Dositeja. V zbirki »Uzorna dela iz hrvatske i svjetske književnosti« knjiga 8. Zagreb, Naklada St. Kugleja. Str. 240. — Dr. Bogdanović David: Luka Botić: Pobratimstvo i Bivjedna Mara. Dve povesti. V isti zbirki knjiga 7. Ista založba. Str. 345. — Šimunović Dinko: Mladost. Avtobiografski roman. Ista založba. Str. 143. — Tomo Kumičić: Tajna Prokobona. Roman. Ista založba. Str. 70. — Seeliger Ewald G.: Pronevjeritelj milijuna. Roman. Ista založba. Str. 308.

— Krklec Gustav: Srebrna cesta (1916—1920). Pesme. 1921. Naklada Jos. Caklovića, Zagreb. Str. 95. Vezana knjiga 30 K. Kot 3. zvezek zbirke pod naslovom »Jugoslovenska literatura« so izšle pesmi šele 22letne-

Ljubljanski veliki semenj.

Dela za prireditev velikega semnja, ki bo v Ljubljani od 13. do 24. avgusta t. l. so v polnem teku. Prostor v Lattermanovem drevoredu na vogalu bivšega dirkališča in Gosposvetske ceste, ki je določen za veliki semenj, je kaj srečno izbran, ker je dovolj velik, je v najlepšem delu mesta in na zelo primernem kraju. Poleg tega ga z vseh strani obkrožajo senčnati drevoredi, ozadje pa tvori Tičovski gozd s svojimi naravnimi krasotami. Že pogled na ta prostor mora na gledalca napraviti zelo ugoden vtis. Načrte za veliki semenj so izgotovili priznani strokovnjaki. Vsa prireditev je zamišljena kot nekaj enotnega, pri čemer je vsakemu razstavniku glede notranje opreme najetih prostorov prepuščeno, da si jih opremi in okraši po svojem okusu, vendar se pri tem ne smejo preokarjati določene meje. Zunanji pogled na razstavni prostor bo naravnost impozanten. Arhitekti so imeli pri izdelavi načrtov pred očmi podobne prireditve v drugih državah, ki prirejajo letne vzorčne velesemnje, v nekaterih državah celo po dvakrat na leto, in so zaradi tega tam glavne stavbe zidane. Odbor za prireditev Ljubljanskega velikega semnja se v svojem pravilnem pojmovanju, da mora že prvi, celotni vtis, ki ga napravljajo na gledalca že pred vstopom na razstavni prostor, ugodno vplivati na posetnika, ako hočemo doseči v njem primerno razpoloženje, ni ustrašil truda in velikih žrtv in se je pogumno lotil dela.

Razstavni prostor se že planira in glavne stavbe se že postavljajo. Tudi dela za opremo notranjih prostorov so oddana in dobro napredujejo. Zanimanje za to pri-

reditev, prvo v Sloveniji in v Jugoslaviji sploh, je zelo veliko. Zaradi tega je upravičeno upanje, da bo Ljubljanski veliki semenj imel velik uspeh in da se bo ves trud bogato poplačal.

Ker prijavnice, ki jih je sejmski urad poslal hkrati s sejmskim redom vsem za udeležbo na velikem semnju v poštov prihajajočim trgovskim, industrijskim in obrtniškim krogom, prihajajo v roko prireditelja Ljubljanskega velikega semnja veliko prepočasno, se je rok za dopisovanje prijavnic, prvotno določen do 31. maja, podaljšal do 10. junija. To podaljšanje pa velja samo za razstavnike iz Slovenije, dočim morajo izločniki iz ostalih delov Jugoslavije doposlati svoje prijavnice slejkoprej do 15. junija t. l., ako reflektirajo na to, da se njihove prijave vpoštevajo.

Sejmski red, ki so ga vsi zainteresirani prejeli obenem s prijavnico, določa, da se prijave, ki jih sprejme sejmski urad po preteku določenega roka (31. maja), vpoštevajo le po možnosti in da se poleg tega vse cene povišajo za 50%. Ker bi se vsled podaljšanja roka do 10. junija utegnili pojaviti dvomi, ali veljajo gori navedeni pogoji za prijave, dosepele po 31. maju, tudi sedaj, ko se je rok podaljšal, opozarjamo zainteresirane, da se cene zaradi podaljšanja rok ne povišajo in da se bodo prijave, ki jih prejme sejmski urad do tega dne, 10. junija, popolnoma vpoštevale. Pač pa se bodo prijave po 10. juniju vpoštevale le po možnosti, in v tem slučaju je sejmski urad primoran zvišati cene za 50%, kakor to izrecno nagaša sejmski red.

Gospodarske vesti.

— Zagreb, 10. junija. Devize: Berlin 212.50—213, Italija 694—695, London 539—542, Newyork kabel 144.50 do 1236, Praga 199—200, Švica 0 do 145.50, ček 142.50—143, Pariz 1233 2430, Dunaj 22.25—22.40, Budimpešta 58—59, Valute: Dolari 141—142, avstrijske krone 22—0, carski rubli 28 do 32, francoski franki 1110—1130, napoleonidi 464—465, nemške marke 214—216, rom. leji 223—226, italijanske lire 690—692, angleški funti 527—529, češkoslovaške krone 195—0.

— Ljubljanski trg. Mesna kupčija je slaba. Posebno telečjega mesa je v izobilju, ki se vsled pomanjkanja hladilnice in celo zadostnih ledenic silno kvari, kar bistveno zavira padanje mesnim cenam ljubljanskega trga. Ljubljanski trg je brez primerne hladilnice, ki bi se brezdvomno slajno rentirala, nikakor ne more izboljšati in mora trpeti v higijeni in materi-jelnem oziru najobčutnejšo škodo. Kvaliteta mesa je dobra, v higijeni in materi-jelnem oziru pa vladajo nedostaki. Ljubljanski trg konzumira v pretežni meri prekmurska teleta, katerih kvaliteta pa je posebno poleti zelo slaba. Prvo-vrstna domača teleta, posebno gorenjska, ne morejo kriti domači trg. Izvoz živine in mesa se je močno zaježil, ker so na inozemskih trgih cene nižje kot naše. Zopet dokaz, da so cene živine pri nas neprimerne, ki so zdravi razvoj našega izvoza na mah otežkočile in domačemu trgu silno škodovala. Dobitek, ki ga je imel producent ni v nikakem upravičenem razmerju s škodo, ki jo trpi domači trg, razvoj izvoza in tudi škodo države same. Začasni zastoj izvoza slovenskim pokrajinam ne bo škodoval; kvaliteta klavne živine se mora nekoliko popraviti, ker je vsled silnega spomladanskega izvoza vse kolikaj dozorelo blago izginilo. Podpirati izvoz negodne živine je iz gospodarskega stališča neumestno. Ostalega blaga ne primanjkuje nikjer. Moka št. 0 je padla od 17.50 K na 17 K kg. Zanimivo je, da je jugoslovanska moka sedaj najdražja, ker hrvaške in srbske firme trdovratno vzdržujejo visoke cene pšenice vzlic temu, da so žetev leta 1920 razmeroma urodno kupili. Pričakovati smemo, da bo zunanja konjunktura izsilila močno padanje žitnih cenam. Zelenjava in sadja je v izobilju. Vipavske češnje se dobe že po 14 K kg. Domače češnje, slabše kakovosti po 10 do 12 K kg. Gobe 20 K kg. Špargli 40 K kg. Cena solati je silno padla, kvaliteta je prvovrstna. Glede mleka vladajo stare, ukoreninjenne razmere.

— III. mednarodni velesejem v Pragi. Pregled češkoslovaške industrije. Češkoslovaška republika je v Srednji Evropi prva obrtna država, katere stremlje po pridobitju politične svobode tudi na gospodarskem polju doseči svojo samostojnost. Po naravni zemljepisni legi je češkoslovaška republika, v kateri se križajo najglavnejše kontinentalne železnice (Pariz, Praga, Varšava, Lon-

don, Praga, Carigrad, Berlin, Praga, Varšava, Dunaj, Trst), kakor tudi vodne ceste — poklicana posredovati na gospodarskem polju med vzhodno in zapadno Evropo — ter severno Evropo in Balkanom. Zaradi omenjene zemljepisne lege se je ustanovila Praga, središče cele Evrope, na gospodarskem polju. Vse niti gospodarskega življenja srednje Evrope se tukaj stekajo in Pragi velesejem govori dosti prepričevalno o produktivni sili mlade republike, ki zavzema 75% trgovine nekdanje avstro - ograde države, s katero razvalini je nastala. Lahko se reče, da se je iz nekdanje avstro-ogrske monarhije pred vojsko izvažalo osem desetlin izdelkov sedanje češkoslovaške republike in da je bila cela trgovina iz zaradi avstrijskega vpliva v rokah nemškega Dunaja. Praki sejem ima namen seznaniti tuje kupovalce s češkoslovaškimi izdelki in dokazati njih izborna kakovost na gospodarskem polju pred celim svetom. Na sejm so zastopani sledeči izvozniki izdelki češkoslovaške republike: V prvi vrsti poljedelske obrtnije stoji izdelovanje sladkorja iz repe s 17.92% sladkorne obrti celega sveta ter zavzema vsled tega po Nemčiji drugo, glede izvoza pa prvo mesto v Evropi. Z ozirom na lastno porabo Nemčija ne more izvažati toliko, kakor naša republika, ki je v letu 1919. izvozila čez 8 1/2 milijonov q. Sladkor je državni monopol; prodaja ga čsl. komisija za izvoz sladkorja pod nadzorstvom finančnega ministrstva. (Dalje.)

— Posredovalnica Slov. trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 5 knjigovodij, 1 korespondent, 5 kontrolistov, 4 potniki, 4 skladiščniki, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 11 kontrolistinj, 2 blagajničarki, 10 prodajalk, 14 učencev, 4 učenke. — Službe išče: 3 knjigovodje, 8 kontrolistov, 4 poslovodja, 2 potnika, 29 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železniške stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 24 kontrolistinj, 11 blagajničark, 34 prodajalk, 8 učencev in 9 učenk. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini. Gg. trgovce prosimo, da se pri nastavljenju trgovskega in drugega oobaja vedno poslužujejo naše posredovalnice, ki bo skupaj z željo kar najnatančneje ustreči.

Industrijci, obrtniki, trgovci-grosisti!

Vabite se, da se udeležite Ljubljanskega velikega semnja, kot razstavljalec. Rok za prijavo je podaljšan do 10. junija t. l. Vse informacije brezplačno pri sejmskem uradu, Turjaški trg št. 6/II.

— Padanje mesnih cen v Avstriji. Iz Gradca nam poročajo, da je padla

tam cena govejemu mesu od K 244 na K 214 za kg. Pričakuje se še nadaljno padanje cen.

— g Srednje državne loterije se lahko naročajo od blaginje glavne pošte v Mariboru. Radi enostavnosti in manjših stroškov naj si več oseb v istem kraju naroči srednje na en sam naslov.

— g Dobava gorivnega špirta. Urad za pospeševanje obrti namerava prevzeti večjo množino denaturiranega (gorivnega) špirta, katerega bo oddajal na debelo iz skladišča izven mitnice in na drobno pri trgovcu v mestu. Interesenti obrtniki naj takoj prigrasijo svoje potrebe na Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani najkasneje do 18. tm.

— g Ljubljanski veliki semeni. Z ozirom na razne govorice, da se semeni preloži na mesec september, objavlja urad ljubljanskega velikega semnja, da se vrši semeni nepreklicno od 1. do 24. avgusta.

— g Važen napredek naše domače industrije. Vsaka država je dolžna skrbeti, da postane z napredkom domače industrije vedno bolj neodvisna od inozemstva in da ne uvaža produktov, za katerih fabrikacija je doma zadosti surovin. Če se pa nahajajo surovine v taki meri na razpolago, da se morejo kriti domače potrebe z nizko ceno, tedaj se mora misliti tudi na izvoz in na konkurenco na svetovnem trgu. To stališče hoče uveljaviti eno največjih industrijskih podjetij v naši državi, delniška družba S. H. Gutmann v Belišču, ki je začelo poleg drugih kemijskih produktov proizvajati tudi kreozot (creosotum purum) in kloroform (chloroformum purum). Naše lekarne, bolnišnice in drugi zdravstveni zavodi naj se poslužujejo odsele le domačih proizvodov, imenovanih farmacevtskih produktov, kar bo povzročilo ojačenje naše valute, ker ne bo treba več kupovati tujih valut za nabavo teh farmacevtskih produktov.

Raznoberosti.

* Velike povelje pri dunajskih bankah. Kakor javlja »Korrespondenz Wilhelm«, so odkrili na Dunaju velike goljufije, pri čemer se je zlorabljalo ime devizne centrale. Aretiranih je bilo več banknih uradnikov, med njimi prokurist Anglo-avstrijske banke Maksimilijan Kaiser in prokurist Centralne menjalnice d. d. Emil Korwig. Krivci so se posluževali blanko obrazcev devizne centrale, ki so jih potem ponarejali. Na ta način so si pridobili 45 milijonov kron. Sokriv je tudi uradnik devizne centrale, ki je preskrboval formulare.

* Aretacija velikega defraudanta. Graška policija je aretirala nekega invalida s protezo, ki je identičen z defraudantom Bamarjem, ki je povelil v Budimpešti dva in pol milijona ter nato pobegnil.

* Tatvina v samostanu. V samostanu Michaelbeurn je bila na Telovo izvršena velika tatvina. Neznani tatovi so pokradli denarja v gotovini in dragocenosti v skupnem znesku okrog tri milijone kron. Kriminalna policija je v zvezi s tatvino v svoje roke in poskušala najti sled za zločinci.

* Ponesrečen aeroplan. Ob silnem viharju je padlo vojaško letalo pri Morgantownu v Ameriki iz velike višine. Mrtvih je pet častnikov in dva civilista, ki sta se vozila z njimi.

* Jazz — novi ples. Tango, Fox-trott in Ovestep že niso več najbolj moderni plesi. Američanski zamorci so zanesli z angleško armado na Franco-sko in Nemško najnovejši ples — jazz. Zato je danes jazz višek plesne modernosti, ki je naša zaostala Ljubljana danes še ne pozna. Do bodoče zime pa, upajmo, se seznanimo tudi s to »kulturno« pridobitvijo. Jazz pravzaprav ni ples v običajnem zmislu, nego koreografska razuzdanost, pri kateri igrajo po taktu največje vloge ramena, trebuh in noge; glavno je pregibanje, vpojanje in steganje nog, butanje pete ob peto, vrtenje ali dvigavanje in poizkušanje trebuha, zvijanje pleč in pačenje obraza. V Berlinu so za jazz baje navdušeni. V Parizu je kardinal Amette ta ples prekel in v Ameriki je prepovedan. Zato je še posebno imeniten.

Darila.

— Darilo. V počastje spomina umrlega g. Iv. Malenščka v Trebnjem je daroval pokojnikov brat g. Josip Malenšek iz Ljubljane trebnjskim društvom: »Sokolci« 800 K, gasilnemu društvu 600 K in pevskemu zboru 400 kron. Iskrena hvala!

— V veselje družbi pri g. Iv. Zajcu v Soteski je bilo nabranih 80 K za oslepele vojake dne 10. aprila 1921.

— Za Jugoslovensko Matico so darovali: G. dr. Klepec iz kazenskih poravnjav Fon-Burja K 500, Suhadolc-Mohar K 100; Fr. Jakl K 112; Andrej Oset v Slov. Gradcu K 1000 ustanovno; Ivančič Josip iz nabiralnika v kavarni Zvezda K 290; Dr. Krejči iz častne zadeve D. ca. A. K 100; Maks Bavcon zbirko gg. dr. Jenkova, Ovsenaka, Pokorna in Detela K 100; Podružnica in Kamniku K 10.000; Fr. Lavtinar K 52; Ing. Groschel K 12; Pripravljalni odbor J. M. v Medvodah K 900; Trgovska zadruga K 4000; J. Dimnik K 1340; O prilike ekskurzije tehniške srednje šole v Maribor, Falo in Ruše se je nabralo od učiteljskega zbora in dijaštva K 622; Anton Mezek K 200; Miguel Mihanovič, Buenos Aires dobrotnik K 5000; Ernest Turk K 70, popust pri razpečevanju knjig socialne revije »Društveni život«; Učenke licejske ljudske šole K 937 iz majniškega izleta in K 108 še posebej učenke V. raz. licejske šole, vstopnino domače gledališke predstave. Va in Vb razreda na Vrtači K 200; Društvo sodno-pisarniških in zemljiškoknjižnih uradnikov v Ljubljani o priliki prijateljskega sestanka K 205. Iskrena hvala!

— Zahvala. Sodnopisarniški in zemljiškoknjižni uradniki v Ljubljani so darovali ob priliki prijateljskega sestanka 70 K za Gospodarski zvon.

— Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od tverke Iv. Perdan v Ljubljani iz družbenih vžgalic za leto 1921. Slovence! Kupujte edino le družbine vžgalice! — Osebo obratnega ravnateljstva južno železnice je poklonilo družbi zbirko 242 K, nabrano svoto mesto venca pok. ge. Brumnovi. — Podružnica v St. Rupertu je nakazala 200 K, katere je daroval g. Makso Kovačič, nadučitelj pri Sv. Križu pri Litiji na predvečer svoje poroke. Vsem darovalcem iskrena hvala!

— Jugoslovenska Matica. Vesela družba, med njimi posebno dobro razpoloženi Kraščani, ki se je zbrala po končani veselici v Vrhpolju v gostilni J. Požar, je imela za lastnikovim soglasjem na

1164 K; Trebnje 482 K; Ruše 1040 K; Šiška m. 440 K; Stari trg 69 K; Trbovlje m. 652 K; Ljubljana: šentjakobsko-trnovska m. 814 K; šentpeterska 18.192 K; šentpeterska m. 242 K; šentjakobsko-trnovska 18.000 K; L. mestna 12 K; skupaj K 59.620-70.

II. Iz nabiralnikov: gostilna Rus, Grosuplje, 80 K; gost. Senica, Motnik, 28 K; podružnica Ribnica na Pohorju 105 K 42 v; tvrda A. Šarabon, Ljubljana, 200 K; kavarna »Zvezda«, Ljubljana, 147 K 40; podruž. Trebnje 46 K; dr. J. Hrašovec, Celje, 14 K; nabiralnik v Ljubljani: Kavčič 25 K 20; »Johanesbirt« 2 K 88; pri Ribcu 40 K 22; pri Turku 3 K 28 v; pri Zupančiču 4 K 40; pri Jerneju 3 K 04; pri Lozaruju 15 K 66; pri Batlju 3 K 84; pri Mraku 10 K 44; pri Zalazniku 2 K 14; pri Ješčinu, Dol. cesta, 25 K 94; skupaj 758 K 06 vin.

III. Odborniki: Jelica Klaccer, Ribnica na Pohorju, 200 K; podružnica iz šentpeterske v Ljubljani, dar tovarnarja Fr. Medica v Ljubljani, 1000 K; Franc Lebar, učitelj, Hrastnik, 200 K; Josipina Blumauer, Ljubljana, 200 K; skupaj 1600 kron.

IV. Razni prispevki. Ormoško učiteljsko društvo mesto venca na grob šol. ravn. Dav. Trstenjaku 100 K; Neimenovan, Ljubljana, 15 K; »Slov. Narod«, tu, 1192 K 84; tvrda Iv. Perdan, Ljubljana, prispevek od družbin vžgalic, 10.000 K; skupaj 11.207 K 84 vin.

— Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od tverke Iv. Perdan v Ljubljani iz družbenih vžgalic za leto 1921. Slovence! Kupujte edino le družbine vžgalice! — Osebo obratnega ravnateljstva južno železnice je poklonilo družbi zbirko 242 K, nabrano svoto mesto venca pok. ge. Brumnovi. — Podružnica v St. Rupertu je nakazala 200 K, katere je daroval g. Makso Kovačič, nadučitelj pri Sv. Križu pri Litiji na predvečer svoje poroke. Vsem darovalcem iskrena hvala!

steni višecga črno-zoltega dvoglasnega orla, mu strla reberca ter odkritih glav zapela himno »Lepa naša domovina«, na kar se ga je prelevilo v jugoslovenskega s tem, da se ga je pokrilo z jugoslovenskimi bankovci v prilog »Jugoslovenski Matic«, zaščitnici trpečih bratov, ostalih pod gospodstvom starih trinogov onstran državne meje. Nabralo se je 266 K. Darovalcem bodi s tem izrečena srčna hvala. »Bratje, ne pustimo, da sovrag izsesa iz naših bratov zadnjo srago krvi«

Poizvedbe.

— Zatekla se je volčja psica, sliši na ime »Vilac«. Kdor bi kaj vedel o nji, naj sporoči proti nagradi pri Petru Škafarju, Rimska cesta 11.

Listnica uredništva.

— Društvom! Razglašamo vnovič, da priobčujemo društvo, ki objavlja in naznanila le proti priobčini, ki znaša za vsako besedo 20 K. Poslane objave brez priloženih priobčin mečemo dosledno v koš. Ker vam dohaja v objavo toliko društvenih vestí, da jih moremo jedva priobčevati, prosimo pošiljatelje, da jih sestavljajo kratko in jedrnat, ker bi bili sicer primorani jih odklanjati. — Nadalje nam prihajajo dnevno od najrazličnejših društev številne zahvale za sprejeta, semtertja naravnost malenkostna darila, v objavo. Ako bi hoteli vse te in enake objave priobčevati, bi morali vsak teden izdati posebno številko, česar pač nihče ne more od nas zahtevati. Za to prosimo posameznike, kakor tudi društva, naj nam takih zahval ne pošiljajo, ker jih ne moremo objavljati. — Uredništvo.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Samo eno toaletno milo je z znamko „ELIDA“ in to je splošno znano. To milo očara svoje ljubitelje.

„ELIDA“ - toaletno milo

je izvanredno nežno, popolnoma čisto in nevtravno ter se krasno peni. Po umivanju z ELIDA-milom diši koža še dolgo, postane nežna in rožnata.

Prodaj malo hišico

zraven malo zelenjadnega vrta, v sredini mesta za K 40.000.—. Polše, Reber 15. 4014

Več dobro izurjenih pomočnikov sprejme Rudolf Geyer, ključavničar v Ljubljani, Cesta na Gorenjsko železnico 10. 3828

Jšče se meblovana soba

če le mogoče s hrano za neko gospodinjico. Prijazne ponudbe pod »Hrana 3953« na upravo Slov. Naroda. 3953

Iščejo se svrtnice in poštnice raztakarice za nedelje in praznike popoldne. Predstaviti se je v hotelu Tivoli. 4006

Spretno pletilko se takoj sprejme. HARING, Čevljarska ulica 4. 3926

Proda se:

otomana, 2 fotolja, miza in več drugih stvari po zmerani ceni. Naslov se izve v uprav. Slov. Naroda. 4027

Vlagaika

za kamenolok se takoj sprejme. Litografski zavod Čomažar in drug, Cesta na Južno železnico, Friškovec.

Proda se več harmonik

novih, tudi Lubasove izdelujem nove in popravila. Jano, Ljubljana, Čegarjeva ulica št. 4. 4011

Dobra prodajalka

Balanterijske ali papirne stroke, se sprejme. Prednost imajo one, katere so bile zaposlene v knjigarni. Ponudbe s prepisi spričeval in eventualno sliko se dološijo na tvrdo Gorčič & Leskovšek, Celje.

Podpisana tvrda išče za svojo tovarno za usnje v Trzinu

zanesljivega uradnika z večletno prakso, večje slovenščine, srbohrvaščine in nemščine za knjigovodstvo in korespondenco. Nadalje se sprejme 4007

delovodja

za vegetabilni oddetek, praktičen izkušen mož, posebno za vse vrste zgorjenega usnja, pa tudi za podplate. Prednost imajo tisti, ki so se delali drobne kože (ovčine in kozine itd.).

Za obe mesti pridejo v poštev samo Jugoslovenci ali drugi Slovani. Vstop po možnosti takoj. Ponudbe s prepisi spričeval na Gani B. Malik, Trzin.

Prodaj kozo za 400 K,

in dve moški kolesi za K 1600.— in K 1100.—. Polše, Reber 15. 4015

2 krepka inteligentna učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme tvrda Breznik & Fritsch, trgovina z železnico. 4046

Starejša pisarniška moč

se sprejme takoj, tudi vdova, hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru pri J. Krašovic, Zalec pri Celju.

Čepo stanovanje zamenja

hišnica v zelo lepi hiši v Ljubljani za stanovanje v Ljubljani, najraje pa v Šiški. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4019

Velika trgovska in stanovanjska hiša

z velikim gospodarskim poslojem, hlevi in vrtom za zelenjavo in zemljiščem v izmeri približno 7 oravov (njiva in travniki) se proda z živim in mrtvim inventarjem (kompl. trgovska oprema) vred po ugodni ceni. Ponudbe naj se pošljejo na naslov Milada Schäfferjeva, Ptuj, Krokova ul. 6. 4004

Avč. Agnola, Ljubljana

priporoča svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 4013

V lepi vili

z velikim krasnim parkom v bližini Ljubljane se odda v najem za vso sezono stanovanje s 3 opremljenimi posteljami, s servisem in srebrnino za 4000 dinarjev celo sezono. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4037

Cement

Apno I a Premog

naiboljše vrste v Sloveniji dobavlja vsako množino »Ava«, Laško.

Vladimir Geržina

posestnik in trgovec

Franja Geržina roj. Stepič

poročena.

Spod. Šiška - St. Peter na Kra-

su, 11. junija 1921.

Spod. Šiška - St. Peter na Kra-

su, 11. junija 1921.

Spod. Šiška - St. Peter na Kra-

su, 11. junija 1921.

Krojaški pomočnik

za fino veliko delo se sprejme takoj pri Mih. Mohorko, Trbovlje II št. 68. Plača nad cenik (tarifo), trajno delo strogo zadržano. Stanovanje in hrana na željo v hiši. 3999

Proda se

foto aparat

9 X 12, dobro ohranjen. Poizve se v uprav. Slov. Naroda. 4025

Meblovano sobo s hrano

iščeta dva gospoda. Ponudbe pod »Dva gospoda/4026« na uprav. Slovenskega Naroda. 4026

Sprejme se

samski strojnik,

izučeni strojni ključavničar. Plača po dogovoru. Elektrarna mestne občine Brežice. 4039

Učenec

iz poštne rodbine, z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovini V Gregi v Brežicah. 3873

Sedlo

angleško lahko (prična), z vso opremo, lovsko repetirka na 5 nabojev in fotograf aparat 6 X 9 Ica Helios napredaj. Ogleda se v lekarni Trnkočzy, Mestni trg 4. 4035

Išče se za takoj dobro izurjen zanesljiv

spedijski uradnik

ki je več let knjigovodstva. Popolna oskrba, stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe z zahtevno plače je poslati na uprav. Slov. Naroda pod »Spedijski/4031«. 4031

Družinska hiša

v bližini Maribora; veliko stanovanje, hlev in sadonosnik, takoj za uselitev, se proda: Ponudbe pod »Ceno« na anon. čno ekspedicijsko J. Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15. 4040

Pozor, begunci I. t. d.!

Zamenjam ali prodam v Ljubljani »klavir, pianino, harmonij, lepo pohištvo, deske in mizarso orodje. Iv. Kacelj, izdelovatelj harmonijev, orgel Gortec, Via della Croce št. 10. 4041

Konji

z vso opremo in vozovi

se prodajo. Vpraša se v Narodni ka-

varni. 4028

se prodajo. Vpraša se v Narodni ka-

varni. 4028

se prodajo. Vpraša se v Narodni ka-

Trgovski pomočnik

z mešano stroko se sprejme pri Jos. Langeršeku v Marenbergu. 3970

Stavbenega polirja

v bečonskem in opečnem zidanju dobro izvežbanega in vzdržanega, sprejemno pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »firo Polir 4021« na upravo Slov. Nar. 4021

Kot družabnik

s 100.000 K in tudi več, želim vstopiti v plodonosno podjetje. Ponudbe pod »Bodočnost 4030« na uprav. Naroda. 4030

Veliko ključavničarstvo

na stroje, krepno posodstvo v mestu na prodaj. Potrebno K 500.000. Naslov Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 3 4038

„PETOVIA“

usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj, sprejme takoj več štepničar po polnoma izurjenih za čevljarsko tovarno.

Mirna gospodična

išče sobo z dobro hrano za 1. julij, kjer bi bil po možnosti na razpolago tudi klavir. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »gospodična 4020«. 4020

Gnoj

10 voz dobrega hlevskega gnoja se zamena za košnja sena ali otave po dogovoru.

A. KNEZ, Viš št. 60.

Lepa vlla

z vrtom v Ljubljani se proda: Naslov pove upr. St. Nar. 4042

Meblovano sobo

išče mlad, soliden gospod. Ponudbe pod »soliden gospod N/4024« na upr. Slov. Naroda. 4024

Pozor, sedlarji!

Razprodalo se boe dobro ohranjeno sedlarsko, dekoratersko in jermenarsko orodje v nedeljo 19. t. m. ob 3. uri pop. v Valbergi št. 40., p. Smlednik. Grajzer Anton. 4023

Bukovo oglje

Kupim 50 vagonov bukovega oglja za takojšnje nakladanje.

Ponudbe s ceno do 14. junija na upr. St. Nar. pod »Oglje 288/4022«

Ponudbe s ceno do 14. junija na upr. St. Nar. pod »Oglje 288/4022«

Ponudbe s ceno do 14. junija na upr. St. Nar. pod »Oglje 288/4022«

Ponudbe s ceno do 14. junija na upr. St. Nar. pod »Oglje 288/4022«

Ponudbe s ceno do 14. junija na upr. St. Nar. pod »Oglje 288/4022«

Ponudbe s ceno do 14. junija na upr. St. Nar. pod »Oglje 288/4022«

Izurjen žagar se išče

proti dobri plači za takojšen nastop. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 3993

Izkušen strojnik,

izučeni strojni ključavničar in železostugar, več del z vsemi stroji, popraviljanja in montiranja išče službe v Jugoslaviji. Ponudbe pod »Strojnik 3957« na upravo Slov. Naroda. 3957

Trgovec išče

dobro vpeljano trgovino mešanega blaga na deželi ali v trgu v nakup ali najem. Ponudbe sprejema iz prijaznosti Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. 3906

Trgovska sotruidnica

starejša zanesljiva samostojna moč, z večletno trgovsko prakso, prvovrstna manufakturstinja in z dobrimi priročili, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Samo takšne naj blagovno vpsolati svoje ponudbe in priložiti prepise spričeval trditi: Josip Kostanjšek v Mozirju v Sav. dolini.

Dobro situiran trgovec išče

lepo mesečno sobo

z 2 posteljami in če mogoče s separatnim vhodom, reflektira tudi na meblovanje. Cenj. ponudbe pod »Primerno nagrado/3940« na upr. Slovensk. Naroda. 3940

Elektromotorje, žarnice

Bančna uradnica
1. julijem 1921 solidno mesečno
pobo. Ponudbe na uprav. Slovenskega
Naroda pod „Bančna uradnica/4000“.

Knjigovodja
I. ujedno hrvatsko njemački dopisnik,
te komptarista, dobijo stalno
posluževanje uz vrlo povoljne uvjete.
Ponude slati t. t. V. Mihelića nasl.
Lj. Otčić, Sisak. 3969

**Večja množina
lipovega lesa**
od 18 cm naprej se kupi. Pismene, pravi-
lno kolokovane ponudbe takoj na
državno protočno delavnico za
Slovenijo v Ljubljani. 3987

**Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica**
IVAN BRIGELJ, Dunajska ces. 19,
se priporoča. Izvršitev točna cene
zmerne. 1250

**BAKULA (Holzstabe-
webe) TRSTJE**
za strope in stene izdelujem z najmo-
dernimi stroji ter dobavljam takoj v
vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,
Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

**Gradbeno podjetje
ing. Dukić**
Ljubljana, Resljeva cesta 9
se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela. 235

Na prodaj različna posestva,
grajarska posestva od 64 — 300 ora-
lov, kmetijska posestva od 2 — 50
oralov z vsem inventarjem, trgovske
hiše, gostilne in mesarije, krasna ma-
nufakturna trgovina v Mariboru, hiše,
vile, mlini, tovarne, parni mlin in pa-
na žaga na polnoletnem, veleposestvo
na Hrvaškem in vinogradiška posestva.
Obrnite se na Karlova Breznika, Ce-
lje, Dolgo polje 2. 3640

**Tovarna olja in firneža
Zabret & Komp.**
Britof pri Kranju (Slovenija)
Sklaščiča: Beograd. Sklaščiča: Novi sad.
Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično
laneno olje, prama laneni firnež, lanene
trepine in druge vrste oljnih izdelkov.
Brzjavlj: Zabret, Kranj.

Misti, podgane, stence, škurki
in vsa golazna mora poginili, ako
porabljate moja najbolje preizkušena
in splošno hvaljena sredstva, kot proti
poljskim in hišnim mišim K 12, za podga-
ne K 16, za škurke posebno mo-
žna vrsta K 20; tinktura za stence
K 15; uničevalac moljev K 10 in 20; prašek
proti mršesom K 10 in 20; mazilo
proti ušam pri ljudih K 5—12; ma-
zilo za uši pri živini K 6—12; prašek
za uši v obliki in perlin K 10 in 20;
tinktura proti mršesom na sadju in
zelenjadi (uničev. rastlin). Prašek
proti mravljam K 10. in 20. Pošljite
po povzetju Zavod za eksport M.
Junker, Petrinjska ul. 3, Zagreb 15.
Preprodajalcu popusti!

**Tovarna smodnika
v Kamniku pri Ljubljani**
Izdeluje za rudnike, kamnolome i. t. d.
ter lovce:

- 1) varnostne eksplozive, Kamnikiti
I v jakosti dinamita,
II v jakosti dinamona,
III v jakosti wetterdinamona.
 - 2) minski smodnik
vrste B goli in prešan v cilindre (na
zahtevo tudi vrste A), rudarski
lagumski goli in prešan v cilindre.
 - 3) užigalne vrvice (Zündschnüre) in
4) vse vrste lovškega smodnika.
- Navedeni eksplozivni predmeti se
dobe pri najbližjih ubojnih skladiščih.

„Triglav“
sladno kavo
kavine konzerve s sladkorjem, ka-
vine konzerve brez sladkorja, mar-
melado nudi po najnižji dnevni
ceni in v vsaki množini
Del. družba „Triglav“
tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.
Kupuje tudi tovarne strovine.

Pes ptičar
15 mesecev star, se prod. Kje, pove
uprav. Slov. Naroda. 3930

Spreten kolar,
sposoben tudi za boljše dela, se spre-
me v „Mestni pristavi“, Cesta na Ko-
daljevo št. 8. 3962

**Wertheimova
blagajna,**
1 1/2 m visoka, je naprodaj. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 3967

Trgovina z vinom
v središču Maribora, boljše mesto z
večjo množino ovinejenih sodov, lepa
klet, zraven veliko skladišče, opremljena
pisarna, povsod električna luč, vodovod,
posebno ceneni ugodni zakupni pogoji.
Naprodaj za samo 70.000 dinarjev. Do-
pisi pod „Vinski trgovec 1921“
Maribor, glavna pošta, restavate. 3855

Prostovoljna javna dražba
več stoječih lesenih barak raz-
ne velikosti, različnega me-
nega in trdega žaganega lesa,
starih oken in vrat, železja in
drugih predmetov se bo vršila v
sredo, 15. junija t. l. ob 9 uri do-
poldne na parni žagi V Seagnotti,
Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico
16, za državnim kolodvorom. 3917

Pozor! E. KELLER
iz Gradca
zastopnik najpospešnejših terd za okraske krst, naličja,
mirtno blago (nevestinski venci in šopki) kmetiško blago (pisani
venci in šopki) pride ta dni v Ljubljano, hotel „SLO“ in
prosi interese medtem za priposlatev naslovov zaradi osebnega
razkazanja vzorcev. Eventualno se odda samorazpečevalna pravica.
3980

Komisijška zaloga
vseh vrst žita ter moke in deželniš pridelkov ter vine,
masti ter nakupe na lasten račun prevzema po najaktualnejših
pogojih
3988
Produkten -Grosshandlung und Vermahlungsunternehmen
J. SACKEL, Graz, Hauptplatz 15.

**!! Nov spored !!
CIRKUS RENLOW.**
V ponedeljek, 13., in naslednje dni zvečer ob pol 9. uri
briljantne predstave
s povsem novim sporedom.

Cene prostorom navadne. Predprodaja vstopnic v trafiki DOLENC,
Prešernova ulica. S spoštovanjem Razpisateljstvo.

**Pristni
kranjski
domači**
**FIRNEŽ
BARVE
LAKI** itd. lastni izdelki se dobe najceneje pri trdnih
IVO PREMIERL
LJUBLJANA, Keledverova ulica št. 19. 4002

Pozor, turisti!
Tovarna konzerv, salam in klobas
R. Andretto, Ljubljana-Vič,
naznanja, da zopet izdeluje že v predvojnem času pri-
ljudljene konzerve kranjskih klobas z zeljem kakor
tudi vse druge vrste mesnatih konserv in offera po
najnižjih dnevnih cenah svoje prvovrstne izdelke, ka-
kor: najfinejšo salamo (ogrske), kranjske,
šunkarice, poleine salame, brunaviške i. t. d.
Pošiljavo po pošti in železnici dnevno.

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4— pri
večjih naročilih znaten popust. Steiner
Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trstovo. 26

Učenec
s primerno šolsko naobrazbo se spre-
me takoj. Hrana in stanovanje v hiši.
Ponudbe na A. Sušnik, železnica,
Ljubljana, Zaloška c. 21. 3933

**Proda se steklena omara z
ogledalom,** miza z vložnimi okraski
(oboje starinske vredno-
sti), ogledalo z okvirjem 280x150.
Naslov pove upravnistvo Slovenskega
Naroda. 3939

G. F. Jurček
uglaševalec glasovitev
v Ljubljani
Walova 12.

Izvršajem uglaševanja ter popravlja gla-
sovitve in harmonije specijalno strokov-
no, točno in ceno.

Nogavice
z znamko „ključ“ in brez nje
pri Tvornici čarapa, Sarajevo
Samo na veliko! Cenik zastoji
Par nogavic znamke „ključ“ tra-
ja kakor 4 pare drugih.

Dvonnadstropna hiša
v središču Maribora, moderno zidana
ter lokal za vsako obrt in vrt se ta-
ko prod. Ponudbe pod „Maribor
20/4008“ na upravnistvo Slovenskega
Naroda. 4005

ERJAVEC & TURK
trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“ 114
(prej Hammerschmidt)
Ljubljane, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkvi.
Zaloga cementa.

Kupujemo samo na vagone
: tesan les :
3/4, 3/4, 4—8 m, 4/4, 4/4, 5—8 m, 5/4, 6—10
m, 5/4, 8—12, 9/10, 10/10, 8—12 m Para-
lelna deske 13, 20, 25, 30, 40, 50 mm
4, 5 m. Late 25/50 mm 4, 5 m. Štavlji
in žagan les gornjih dimenzij itd. Po-
nudbe prosita Brata Irvov, Sztapar,
Bačka. 2978

Proda se parni kotel
1-54 m višine s cevmi, 4 železni konj-
ski krmilni žlebovi, 2 kompletni stiskal-
nici za vosek, 2 stiskalnici za med,
3 vrste novih, hrastovih stopnic. — Več
v Prešernovi ulici 7 v svečarni.
3952

Proda se stavbena parela
v Ljubljanskem predmestju, 5 minut
od železniške postaje, poleg glavne
ceste, 30 minut od ljubljanske glavne
pošte. Pripravna za večjo stavbo in za
vsako obrt. Naslov se poizve pri uprav.
Slov. Naroda. 3759

Mlad nemški trgovec
iz usnjate in stroke surovega usnja 18če
mesta Čimprej. Ponudbe pod „K. L.
3903“ na upravnistvo Slovenskega Naroda.
3903

**Pomočnika event. tudi
družabnika**
kateri se razume, četudi deloma pri
lesu, sprejme takoj in pod ugodnimi
pogoji večja trdnica na Gorenjskem.
Prijazne ponudbe pod „1009/56 Lesna
industrija“ poštno ležeče Ljubljana.
3898

Polnogumijasti obroči
za tovarne avtomobile
Pnevmatika
za kolosa in avtomobile
Kolesa **Avtomobili**
najceneje
J. Gorec, Ljubljana,
Gospodstvska cesta številka 14.

Kupim na veliko
po 100 kg lepo posušena zdravilna
zelišča. Rad poslužim s podukom-
šarol Sztardahely, veletrgovina z
vegetabilijami, Bogosvetlji, uradi,
Zanat, Jugoslavija. 3534

Brata EBERL
staroznana črkoslikarska in
pleskarska obrt, Igriška ul. 6.

Semenj porcelanaste in emailirane posode
se bo vršil do 28. t. m. v Ljubljani,
Resljeva cesta št. 4.
4017 S spoštovanjem Kus.

Otvoritev vrta
bo v nedeljo 12. t. m. v gostilni pri Lozarju, Sv. Jakoba
trg. Koncert z godbo salonskega orkestra, začetek ob
4. uri. Vstopnina prosta.
Justina Poženel.

Inženirji
stavbeni, tehniki in risarji, se iščejo. Ponudbe z navedbo pla-
čilnih zahtevkov na
Stavbna družba d. d. Ljubljana,
Levstikova ulica št. 19.

I. Sandrin,
Ljubljana
Velika zaloga **usnja,** kož, podplatov, gonil-
vsakovrstnega **usnja,** njih jermenov in boksa
na debelo. Mestni trg 6

Poslovodja
želi premeniti službo; more se tudi udeležiti kot družabnik
200.000 K pozneje eventualno s trikratnim zneskom. — Ponudbe
na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Poslovodja 4001“.

CARO IN JELINEK
Internacionalna transportna d. d.
Sisak, Sisaak, Telefon 1566 Zagreb Brzjavlj: Carolinek Maribor
Jesenice
Caro & Jelinek d. d., Wien I., Deutschmeisterplatz Nr. 4.
Berlin, Praga, Trst, Bratislava, Břetlava, Buchs, Džin, Cheb, (Eger),
Halbštadt u Č., Hamburg, Karlove Vary, Innsbruck, Passau, Podmokil,
Tyn N/V.
v avstriji
DANZAS & CO., delniška družba
Basel, Zürich, Geneve, Buchs, St. Gallen, Paris, Lyon, Milano, Strassburg,
Mülhausen, London, Mannheim, Frankfurt a/M., Stuttgart, Mainz
priporočata svoj skupni
redni specialni promet
v Švicu, Francijo, Italijo, Belgijo, Anglesko ter Nemčijo in iz teh držav.
Specijalna služba za transport jajec, perutnine, sliv, pekmeza itd.

Bled ob jezeru — Slovenija
Solčno zdravilišče Rikli
(zračne, solčne kopeli, elektroterapija, dietetične kure)
— Šefzdravniki: dr. Novaković iz Zagreba, med. stev. dr. Eder z Dunaja. —
Prospekti pri upraviteljstvu.

Medjunarodno transportno d. d.
Jos. J. Leinkauf — Emil Eichhorn
Zagreb, telef. br. 3—22. Brzjavlj: Jugospedit.
Podružnice: Brod na Savi, Bos. Brod., Osijek, Vukovar, Novisad, Koprivnica.

KRISTALUM d. d., Zagreb,
veleprodaja stakla i porculana
Boškovičeva ul. br. 26. Tel. br. 6—70.
preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspolaže u svako doba sa
proizvodnjama iz prvovrednih čeških tvornica kao i što i sa svim vrstima stakla za ure-
živanje te gradjevne svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE“
sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolite zatražiti cijenike!

Jetika!

Specialist za pljučne bolezni
Dr. Počnik zdravi in ozdravi
pogosto jetiko. 20 let skušnje
iz zdravilišča in iz prakse. Tuber-
kulindiagnoza, fizikalčno zdra-
viliščno zdravljenje. Tačas za-
časno št. Jurij ob juž. žel.
pri Celju. 3275

Edina tovarniška zaloga
šiv. strojev za rodbin-
sko in obrtno rabo, v
vseh opremlj. mater-
jal predvojni. Dalje
igle, olje, posamezni
deli za vse sisteme
na veliko in malo.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni po-
goji. — Popravila se sprejemajo. —

Na veliko in malo po-
trebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje in sed-
larje, sukanec, čevljar-
ska preja, toaletne po-
trebščine, modno bla-
go, pletenine i. t. d.

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobu pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i. Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo in soboto.

Kapital K 20.000.000.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.900.000

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno
banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Podružnica v Novem mestu.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Primarij dr. Hugon Robič

mnogoletni asistent univerzitetne klinike za kožne in spolne bo-
lezni prof. dr. Matzenauerja v Gradcu, ordinira v Mariboru
Prešernova ulica 2. II. nadst. od 14. (2) — 16. (4).

Prvovrstna kolesa Puch

pnevmatiko
Dunlop - Reithoffer - Hutchinson
priporoča

IGN. VOK,
Ljubljana, Sodna ulica 7.

Mehanična delavnica

za avtomobile, motorna kolesa, motorje vseh vrst, ši-
valne, pisalne, računske in blagajniške, kmetijske, obrtne
stroje in motorne čolne vseh vrst, tudi nove, od 3 HP
do 120 HP. Izdelam po naročilu. Popravila manjših
parnih strojev, tudi na deželi, popravila vsakršnih av-
tomatov izven Ljubljane itd. Imam 5 oblastvenih iz-
kušenj, jamčim za solidno in strokovno mojstrsko delo
in po najnižjih cenah. — Se najtopleje priporočam sl.
občinstvu in podjetnikom vsake stroke za naklonjenost.

LUDOVIK J. ŽELEZNIK,
Celovška cesta 61, Okraj 7, Ljubljana.

! Važno za grosiste !

Dovoljujemo si opozarjati gg. grosiste na to, da imamo v
Trstu veliko zalogo tkanin in prej na debelo.

Zaloga nam je vedno bogato asortirana za vse predmete
zlasti za volnate in polvolnate moške blagove.

Sedaj imamo v zalogi veliko partijo grebeninastih
(kamgarnastih) blagov za jesen in zimo ki jih
nudimo lahko po brezkonkurenčnih cenah.

Interesente prosimo za cenj. obisk

ZOROVINI & MICOEVICH,
Trst (Trieste) Via Torre Bianca 29.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gu-
mijski predmeti vseh vrst na
drobno in debelo. — Glavno
zastopstvo polnih gumijevih
obročev za tovorne avtomobile
tovarne Walter Martiny. Hi-
draulične stiskalnice za mon-
tiranje gumijevih obročev v
centrali, Rimska cesta št. 2.
Prevozno podjetje za prevoz
blaga celih vagonov na vse
kraje, za kar je na razpolago
10 tovornih avtomobilov.

Centrala:

Ljubljana, Rimska c. 2.

Podružnice:

LIUBLJANA, MARIBOR, BEOGRAD,
Dunajska c. 23. Jarčičeva ul. 9. Knez Mihajlova
tel. št. 478. tel. št. 133. ulica št. 3,

Olešovski cigarettni papir

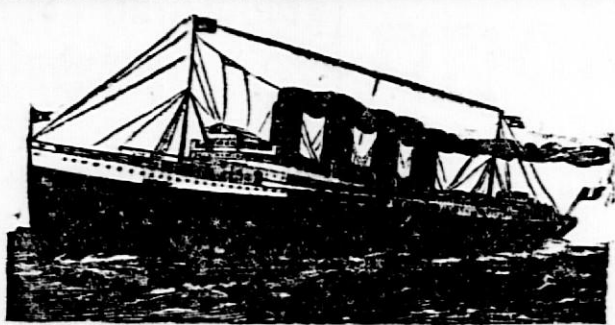
z vojakoma 100/60 in 100/100 z Dunaja ali z Ljubljane zacari-
njeno dobavlja Firma S. Glöcker, Wien III, Schrottgasse
Nr. 9/27. 3654

Modni salon Stuchly - Maške

Ljubljana
Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg št. 1.

Priporoča
največjo izbero
spomladanskih
klobukov čepic
in slamnikov.

Popravila se
točno izvršujejo.
Žalni klobuki v
zalogi.

Naznanilo.

Koncesijonirana potovalna pisarna
IVAN KRAKER v Ljubljani
se je preselila
iz Gosposvetske ceste št. 13, (Kolizej) v
Kolodvorsko ulico št. 41.
blizu glavnega kolodvora.
Najkrajše linije čez Havro, Cherbourg in Antwerpen v Ameriko.

Vitkovičke talionice i — železare —

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

Robert Kern

Zagreb, Boškovičeva ulica 2./II. — Telefon 15-44.
Brzojavni naslov: Kernrohr.

Veliko skladišče v Zagrebu

plinskih, vodovodnih in parovodnih cevi, ter
spojnih cevi (Fittings) iz kovanega in temper-
litoga železa. Raznovrstne pločevine. Medeno
strugarsko blago i. t. d. po najnižjih cenah.
Lito cevi za normalne vodovode ter odvodne
cevi. Vsakršne konstrukcijske železo itd.
itd., točno iz tveraloe.

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4
Podružnica: Selenburgova ulica 4.

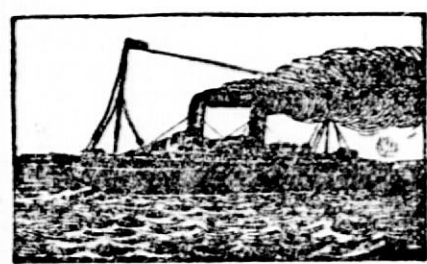
PODRUŽNICE: **MARIBOR** **NOVO MESTO** **KOČEVJE**
Gospodarska ul. 38. Glavni trg št. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetilolika ovratnike, za-

pestnice in srajce.

Pojasnila daje in voz **SIMON KMETEC**, glavni zastopnik za Slovenijo v
ne liste prodaja: Ljubljani, Kolodvorska ulica 28

COSULICH - LINE

prej (Avstro-Amerikana) Trst - Amerika
prevaža potnike v New York redno 3 krat v juž-
no Ameriko po 1 krat mesečno.

P. t. Potnik kateri želi se z brzoparnikom
President Wilson na dan 18. junija v New-
York voziti, sprejmejo se še do 15. junija t. l.

Zastopstvo

za vso Slovenijo oddamo vpeljani tvrdki. — Ponudbe na

V. Bizjak & drug.

tvornica keksov, prepečencev in skladanca (vafelnjov)

Rogaška Slatina. 3826

Ne pozabite obiskati našo podružnico, katera je
prejela veliko množino vseh vrst

SINGER

šivalnih strojev, SINGER igel in strojnih delov, SINGER olja, sukanca in svil

Lasna mehanična delavnica povečana! Prodaja na primerne obroke

Singer šivalni stroji Bourne & Co, New York

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. Novo me-
mesto, Maribor, Zagreb, Karlovec, Osijek, Brod na Savi, Varaž-
din, Novi Sad. — Zastopstva v vseh večjih okrajih in mestih.

Bled v Sloveniji!

Vila Windischgrätz (grad Mlino),

last kneza Otona Windischgrätza, najsijajnejša zgradba, ležeča
tik ob jezeru, z divnim razledom na celo jezero in planine,
se zaradi rodbinskih razmer

odda v najem za celo sezono

eni ali več prijateljsko združenim rodbinam. Lasten bujen
park, lastno jezersko kopališče z lastnimi ladjami, lastna le-
denica itd. Obsega nad 30 z najfinjšim konfortom oprem-
ljenih salonov in sob z nad 20 povsem opremljenimi poste-
ljami, krasno verando, velikansko kuhinjo z vso opravo, ser-
visom, srebrnino itd. Na željo je na razpolago tudi velika
zaloga živil kakor prekajenega mesa, jajec, vkuhanega sadja
itd. Reflektira se v prvi vrsti na najemnika za celo sezono
(do 15. septembra). Mesečna najemnina 25.000 dinarjev.
Ponudbe je nasloviti na odvetniško pisarno dr. Triller in
dr. Treo v Ljubljani, Dalmatinova ul. 7. (interurban telef.
št. 479), kjer so na razpolago tudi vsa podrobnejša poja-
nila in dovoljenje za obisk vile.

Telefon št. 508.

Štev. pošt. čekov. urada SMS 12051.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani Kongresni trg št. 4,

daje kredite v obrtni sorbi po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje
obrnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

4%

od dne vloge do dne dviga.